

Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság

(9090 Pannonhalma, Várkerület 1.)

által fenntartott

Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium

(9090 Pannonhalma, Várkerület 1.)

OM száma: 201410

Pedagógiai program

2018

Tartalom

Bevezetés	4
1. Az iskola nevelési programja	5
1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai .	5
1.1.1. <i>Pedagógiai munkánk alapelvei, értékei</i>	5
1.1.2. <i>Pedagógiai munkánk céljai</i>	7
1.1.3. <i>Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai</i>	8
1.1.4. <i>Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai</i>	9
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	10
1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	15
1.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek	16
1.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	16
1.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	19
1.6.1. <i>Pedagógusok feladatai</i>	19
1.6.2. <i>Osztályfőnök feladatai és hatásköre</i>	20
1.6.3. <i>Az iskolapszichológus feladatai és jogai az iskolában</i>	20
1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje 21	
1.7.1. <i>Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek</i>	21
1.7.2. <i>Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program</i>	21
1.7.3. <i>Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdők segítése</i>	22
1.7.4. <i>Sajátos nevelési igényű tanulók segítése</i>	23
1.7.5. <i>Iffjúságvédelemi feladatok ellátása</i>	24
1.7.6. <i>Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység</i>	24
1.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje 25	
1.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái	25
1.9.1. <i>Iskolahasználók az iskolai közéletben</i>	25
1.9.2. <i>Szülők közösségét érintő együttműködési formák</i>	26
1.9.3. <i>Tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák</i>	27
1.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	28
1.10.1. <i>A tanulmányok alatti vizsgák általános szabályai</i>	28
1.10.2. <i>A vizsgaszabályzat hatálya</i>	29
1.10.3. <i>Osztályozó vizsga</i>	29
1.10.4. <i>Különbözeti vizsga</i>	30
1.10.5. <i>Pótló vizsga</i>	30
1.10.6. <i>Javító vizsga</i>	30
1.10.7. <i>Szintvizsga</i>	31
1.10.8. <i>Kisérettségi</i>	31
1.10.9. <i>Idegen nyelvi alapvizsga</i>	31
1.10.10. <i>Előrehozott érettségi vizsga</i>	32
1.10.11. <i>A vizsgák értékelésének rendje</i>	33
1.10.12. <i>A vizsgatárgyak lehetséges részei</i>	33
1.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	33

1.11.1.	<i>Iskolaváltás</i>	33
1.11.2.	<i>Átjárhatóság</i>	33
1.11.3.	<i>A felvételi eljárás különös szabályai</i>	34
2.	Az intézmény helyi tanterve	36
2.1.	A választott kerettanterv.....	36
2.2.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	36
2.3.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	37
2.4.	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	37
2.5.	A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	38
2.6.	Választható érettségi vizsgatárgyak.....	38
2.7.	A középszintű érettségi vizsga témakörei az egyes érettségi vizsgatárgyakból.....	38
2.8.	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái.....	39
2.8.1.	<i>Az iskola követelményrendszere</i>	39
2.8.2.	<i>Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei</i>	39
2.8.3.	<i>Az ellenőrzés</i>	40
2.8.4.	<i>Az értékelés</i>	40
2.8.5.	<i>Az ellenőrzés és az értékelés pedagógiai szerepe</i>	41
2.8.6.	<i>Az ellenőrzés és értékelés gyakorlata</i>	42
2.8.7.	<i>A tanulmányi munka értékelésének és minősítésének érdemjegyei, osztályzatai és tartalma</i>	42
2.8.8.	<i>Az egyes jegytípusok és súlyozásuk</i>	43
2.8.9.	<i>Két tanítási nyelvű képzések idegen nyelvű óráinak súlyozása</i>	43
2.8.10.	<i>Nyári, idegen nyelvi gyakorlat értékelése</i>	44
2.8.11.	<i>A 3 éves szakközépiskolai képzésben részt vevők közismereti értékelése</i>	44
2.8.12.	<i>Az iskolai írásbeli számonkérés elvei, formái, rendje és korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe és súlya</i>	44
2.8.13.	<i>Az egyes modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezéséhez</i>	46
2.8.14.	<i>Összegzés</i>	46
2.9.	A magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	46
2.9.1.	<i>A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei, formái</i>	46
2.9.2.	<i>A magatartás értékelésének és minősítésének szempontjai (iránymutató szándékkal)</i>	48
2.9.3.	<i>A szorgalom értékelésének és minősítésének szempontjai (iránymutató szándékkal)</i>	50
2.10.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	51
2.11.	Projektoktatás.....	52
2.12.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	52
2.13.	Az iskola egészségnevelési elvei.....	52
2.13.1.	<i>Az iskolai egészségnevelési programban alkalmazható módszerek</i>	52
2.13.2.	<i>Feltételek, rendelkezésre álló eszközök</i>	53
2.13.3.	<i>Az iskolai egészségnevelés területei</i>	53

2.13.4.	<i>Az iskolai egészségnevelés szinterei</i>	54
2.13.5.	<i>Egészségnevelés a szakképzés területén</i>	55
2.13.6.	<i>Az egészségneveléssel kapcsolatban megfogalmazott céljaink</i>	55
2.13.7.	<i>Gyógytestnevelés</i>	56
2.14.	Az iskola környezeti nevelési elvei	56
2.14.1.	<i>Helyzetkép, adottságok</i>	56
2.14.2.	<i>Jövőkép – alapelvek és célok</i>	57
2.14.3.	<i>Konkrét célok és feladatok</i>	58
2.14.4.	<i>Tanulásszervezési és tartalmi keretek</i>	58
2.14.5.	<i>Tanórán kívüli programok</i>	61
2.14.6.	<i>A környezeti nevelésben használható módszerek</i>	61
2.15.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	62
2.16.	A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	63
2.17.	Hittan oktatás	63
3.	Szakképzési szakmai programok	65
4.	Záró rendelkezések	66
FÜGGELÉKEK		67

Bevezetés

A Pannonhalmi Bencés Gimnázium és Kollégium több mint 70 éves múltra tekint vissza. Az iskola múltja, tanárai és diákjai által elért eredmények arra köteleznek bennünket, hogy egyrészt őrizzük az elődök által alkotott és képviselt értékeket, másrészt olyan korszerű, megújuló iskolát működtessünk, amely a régi színvonalon felel meg az új kihívásoknak, elvárásoknak.

Iskolánk azt a célt tűzte maga elé, hogy a 6-14, valamint a 14-18 éves, továbbá a 18 éven felüli, valamint a felnőtt korosztály számára vonzó módon nyújtja az alapfokú nevelés-oktatás, az alapfokú művészetoktatás vagy a szakmatanulás lehetőségét, miközben erkölcsös életvitelre, megbízhatóságra, egymás megbecsülésére és szeretetére neveli a fiatalokat, illetve a felnőtteket. Értelmes életcél szerelnénk nyújtani számukra, egy szakma szeretetét és tudását, mely elkísérheti őket egész életükön át. Biztosítani szeretnénk számukra a megfelelő középiskolai képzés megválasztásával, a színvonalas szakmai képzés segítségével, hogy iskolánkból kikerülve a munkaerőpiac megbecsült tagjai legyenek. A becsületes, megbízható, magas szakmai tudással rendelkező szakember örök érték.

Ezért fontos volt a Rend vezetőinek az a kezdeményezése és támogatása, melynek értelmében iskolánkat a 2009/2010. és az azt követő tanévek során új telephelyekkel, tagintézményekkel, új tevékenységekkel, a 2016/2017. tanévtől általános iskolai és alapfokú művészetoktatási képzéssel is bővíthettük, igazán országos méretűvé fejlesztve intézményünket. A Bencés Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium fenntartója – a Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság (továbbiakban: Pannonhalmi Főapátság) – úgy döntött, hogy a többcélú közös igazgatású közoktatási intézményt kettéválasztja, azaz kiválással új jogi személyiséggel rendelkező szakképzési fő irányultságú intézményt hoz létre, *Szent Benedek Gimnázium és Szakképző Iskola* néven (2012. szeptembertől Szent Benedek Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, 2016. szeptembertől Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium).

Az anyaiskola *Pannonhalmi Bencés Gimnázium, Szakgimnázium és Szakkollégium* a „régii hagyományokat” megőrizve a tanulókat a felsőfokú tanulmányok megszerzéséhez szükséges alapismeretekre, továbbá új kezdeményezésként az érettségire épülő egyházi élethez kapcsolódó OKJ szakképzések megszerzésére készíti fel tanulóit.

A *Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium* alaptevékenységét az alábbiak szerint rögzítjük:

- a művelődés céljait és az ifjúság jellemének alakítását akarja megvalósítani,
- kiemelt értéknek tekintjük az alapkészségek és ismeretek személyhez igazított elsajátítását, azt a tudást és azokat a viselkedésbeli jellemzőket, amelyek a magas szintű szaktudáshoz, a javakkal való okos gazdálkodáshoz, a munkában való megbízhatósághoz, a munka útján történő értékteremtéshez, a minőségi munkavégzéshez és a gazdasági világában való eredményes szerepvállaláshoz kapcsolódnak,
- diákjaink értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudással rendelkezzenek,
- megteremtjük a megfelelő feltételeket azon tanuló számára, akik – vagy akiknek a szülei – a nevelésben fontosnak tartják a keresztény hit és erkölcs értékeit,
- az általános iskolai, alapfokú művészetoktatási, általános középiskolai és szakképzési programunk mellett a leghatékonyabb nevelési eszköz a kollégiumi élet, amely önfegyelemre, közösségi gondolkodásra, lelki és szellemi igényességre kívánja tanulóinkat formálni,
- feladatunk a műveltség átadása, az egyetemes kultúra közvetítése, a szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítése,
- a művelődés nemes, emberi eleméhez hozzá akarja adni az isteni kinyilatkoztatás és a keresztény élet többletét is.

1. Az iskola nevelési programja

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1. Pedagógiai munkánk alapelvei, értékei

A Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium lehetőséget akar adni azoknak a szülőknek, akik gyermekeiket katolikus nevelésben szeretnék részesíteni. Iskolánk nyitva áll más keresztény egyházak hívei előtt is és mindenki előtt, aki elfogadja alapelveinket.

A Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium olyan korszerű alapozó és szaktárgyi tudást közvetít, amely megfelel az állami követelményeknek, így felkészít a középfokú tanulmányokra, az érettségire és a továbbtanulásra is. Ugyanakkor átfogó nevelésre és oktatásra törekszik, amely döntően meghatározza mind az egyes tantárgyakban való oktatást, mind az iskolai élet alakítását. A bencés iskola hagyományának megfelelően több akar lenni, mint tisztán oktatási intézmény. Ezért hangsúlyozza más, a hagyományos oktatáshoz kevésbé kötődő készségek felélesztését és lehetőség szerinti kifejtését is.

A tanórák szerves kiegészítését szolgálják a különböző sport-tevékenységek, a közösségalkotó, a természet-megismerést is szolgáló túrák, a környezet- és természetvédelmi nevelést segítő oktatás, a (tanulmányi) kirándulások, a múzeum- és színházlátogatások, a színjátszó kör, az olvasókör, az önképzőkör, a hangversenyek, az előadások és az őket követő beszélgetések, a filmbemutatók megbeszélésekkel, a zenetanulási lehetőség, az idegenvezetési elméleti és gyakorlati képzés, a könyvtárhasználat, a KRESZ, a számítástechnika és az irányítástechnika elemeinek elsajátítása, az énekkar, az alapfokú művészetoktatás, a hangszeres oktatás, a modern és a néptánc, a grafika, az agyagozás, a képzőművészeti és egyéb tevékenységek, a sakkoktatás és a tanulás tanítása. Ezeknek a lehetőségek és adottságok szerinti beépítése a "képzésbe" jelentős gazdagodást jelenthet.

A hitre nevelésnek az iskolánkban különleges helye és értéke van. Bízunk abban, hogy iskolánkban össze lehet kötni "az időleges és az örök célokat" a felnövekvő ember oktatásában és nevelésében. Tudjuk, hogy a hit nem emberi teljesítmény terméke, hanem Isten ajándéka; a hit elfogadása az egyes személyek szabad beleegyezését feltételezi. De azt is tudjuk, hogy "a hit hallásból ered", s ezért mindent megteszünk, hogy a hozzánk kerülő fiatalok a Szentírásán keresztül megismerkedjenek a hit elemeivel és az üdvösségtörténettel, hogy felébredjenek bennük az igényt Isten keresésére és arra, hogy vágyakozzanak utána. Állandó "igehirdetésünkkel" Istenre irányuló kérdéseikre válaszolunk, személyes beszélgetéseinkkel ösztönözzük, kísérjük és támogatjuk törekvéseiket, és segítséget nyújtunk nekik, hogy meggyökerezzenek a személyesen elfogadott hitben. A Szent Benedek által hangsúlyozott istenkeresés intézményünk vallásos nevelésének alapja. Ezért a hitoktatás nevelésünk szerves része.

A Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium az ökumenizmus szellemében nyitott a más hitvallású keresztények előtt is. Az iskola szeretne az a hely lenni, ahol a gyermekek és a felnövekvő fiatalok megtanulják megismerni a más hitvallású keresztények értékeit közvetítő hitvallását is, s így az egység építésén munkálkodnak, és a keresztény tanításban elmélyülve, hitből fakadó életre találnak.

Az iskola oktatásában, nevelésében és légkörében meghatározó tényező a benedeki Regulában hangsúlyozott "discretio", a bölcs mértéktartás (64. fejt.). Benedeket bizalmatlanság tölti el a szélsőségekkel szemben, viszont nagyra értékeli a higgadságot, a megfontoltságot, a kiegyensúlyozottságot és a körültekintést. Iskolánk arra törekszik, hogy megtalálja a helyes mértéket, a próbát kiállt értékek és a jelen kihívásai között.

Az alapfokú és középfokú oktatás nevelési és oktatási alapelvei azt a célt szolgálják, hogy növendékeink érettebb személyiségekké váljanak, akik világnézetüket majd meggyőződéssel

vállalják, és képesek lesznek arra, hogy keresztény felelősséggel alakítsák életüket a családban, a hivatásukban, az egyházban és a társadalomban.

A katolikus nevelés alapja és középpontja maga Krisztus.

Az egyház azért hozza létre iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kiformalására (CIC 794-795. kánon).

A II. vatikáni zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissimum Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor azt írja: „Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”¹

A katolikus iskola része az egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az egyház a katolikus iskola által, mely fölkinálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember teljes kibontakozásához vezet.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803. kánon)
Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése,
- a keresztény értékrend közvetítése,
- az egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat,
- az intellektuális igényesség, kulturált stílus minden tevékenységében,
- a keresztény erkölcsi normák betartása, betartatása,
- az egészséges fejlődés érdekében: az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartása,
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele,
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése,
- építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére,
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal és egyházi közösségekkel való konstruktív együttműködés.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus intézményünk egész pedagógiai működésében:

- a diák személyisége a pedagógus személyiségének hatására fejlődik, ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra: „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik”²,
- a nevelésben (különösen a kezdeti periódusban) fokozott szerepe van a szokások automatizálásának, ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül,
- lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe, ezért arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen,
- nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek, értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél,

¹ II. vatikáni zsinat „Gravissimum Educationis Momentum”(G.E.3.)

² A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 78. oldal

- döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása (ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik),
- az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel,
- valljuk, hogy minden gyerek Isten gyermeke, ezért él benne egy olyan mag, amelynek kibontakozását segítve, mindegyikük képes saját fejlődését irányítani a számára legmegfelelőbb irányba (számunkra ez azt jelenti, hogy feltétel nélkül szeretetre méltóak),
- a kibontakozás-kibontakoztatás egy időbeli folyamat, amelyet kísérni kell, ezért az iskola világos, áttekinthető, kiszámítható kereteket biztosít ehhez a folyamathoz,
- az egyéni fejlődés-fejlesztés kísérése személyes törődést és odafigyelést követel, amit a legteljesebb módon meg akarunk adni növendékeinknek, s hisszük, hogy mindez növendékeinket segíti a felelős, szabad választásban és az önmeghatározásban,
- a tananyag átadása közben hozzásegítjük diákjainkat, hogy állandó érdeklődés fejlődjön ki bennük az új ismeretek és tapasztalatok után, s azokat kritikusan megvizsgálva beépítsék eddigi tudásuk rendszerébe, valamint megtanítjuk őket tanulni, ezzel hozzásegítve őket a későbbi folyamatos fejlődéshez, felhívva figyelmüket az élethosszig tartó tanulás jelentőségére,
- segítjük diákjainkat, hogy munkájukban – melyben sikereket élhetnek meg – megelégedjenek az alkotás öröme, ezáltal eljuthatnak az emberi munka tiszteletéhez és szeretetéhez, amely önmaguk és későbbi családjuk megélhetésének alapja,
- felismerjük, megbecsüljük és diákjainkkal megszerettetjük a pedagógiai folyamatokban megjelenő értékeket (tárgyi, művészeti, erkölcsi),
- kiemeljük egymás és a természeti környezet megbecsülését, az egymással való együttműködést és felelősségvállalást, a hűséget, egyszóval a szeretetet,
- célunk újra felfedeztetni diákjainkkal nemzetünk igazi értékeit, amely nyelvi és kulturális közegünk, mert reméljük, hogy ezáltal a nálunk tanulók rátalálnak közösségi gyökereikre,
- minden egyes tanuló képességeit és adottságait mérlegeljük, s ennek megfelelően a differenciált pedagógia módszereit alkalmazzuk,
- igyekszünk bevonni őket a keresztény közösség életébe, és a tapasztalatra épülő hitoktatás által növeljük hitüket,
- lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül biztosítjuk a minőségi tudáshoz, a közösséghez és a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében,
- kollégiumaink „családias” légkörben, mintegy szociális védőhálót kialakítva, az értéktisztelet, a gyermekszerepet, a tanulói személyiség tiszteletben tartása jegyében nevelik és oktatják növendékeinket,
- olyan kollégiumi élet kialakítására törekszünk – megőrizve a már kialakult helyi hagyományokat, – ahol tanár és diák jól érzi magát, a szülő pedig biztos abban, hogy gyermeke jó helyen van.

1.1.2. Pedagógiai munkánk céljai

Pedagógiai munkánk célja, hogy

- a diákokat segítse abban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak,
- cselekvő elkötelezettségre neveljük diákjainkat az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlesztjük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi és testi képességüket,
- a gyerekek, szülők, partnerek, környezet elégedettségére törekedjék, ezen belül a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontosságát hangsúlyozza,
- a diákok morális és esztétikai szemléletét alakítsa, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényét fejlessze,
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen,

- megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, iskolánk tanulói a haza felelős polgárává váljanak,
- a kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze, reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre nevelje diákjainkat,
- az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja, minden tanulónk váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást,
- a liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat,
- nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatását példaként állítsa,
- magyarságunk gyökereit megismertesse (nyelv, történelem, magyarságtudat), kifejlődjön tanulóinkban a hazafiság érzelmvilága,
- hagyományainkat, ünnepeinket megismertesse, átörökítse, élővé tegye (pl. táncház, népdalkörök, kézműves foglalkozások, helyi népszokások),
- a kulturált szórakozás igényét kialakítsa, törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatokra,
- megismertesse és megértesse a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- a tanulók megszerezzék az alapkészségeket és azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, valamint a változások befolyásolásához, így saját sorsuk alakításához is,
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését,
- a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése, hogy a tanuló megtalálja helyét a családban, a társadalomban és a munka világában,
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése a kompetencia alapú oktatás megvalósításával,
- a digitális írástudás elterjesztése,
- a tanulók kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése,
- fejlessze az egyén tanulási kompetenciáját, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

1.1.3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus közoktatási intézmény kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.”³

Ezért intézményünk fontosnak tartja a következőket:

- segítsük elő az egyéni élmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zarándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben (pl. szakkörök, kirándulás, zenetanulás, kézművesség, iskolanapok szervezése),
- nagyon fontosnak tartjuk, hogy tanulóink szeressék és ismerjék meg tágabb és szűkebb környezetüket, ezért feladatunknak tartjuk, hogy megismertessük diákjainkkal országunk, városunk és iskolánk múltját, hagyományait és jelenét – ezt a feladatot minden osztályban a történelem és osztályfőnöki órák keretében valósítjuk meg, emellett bekapcsolódunk városaink életébe, részt veszünk a városi rendezvényeken és megemlékezéseken, emellett kialakítjuk és ápoljuk saját iskolai hagyományrendszerünket is,
- kiemelten kezeljük az ország és a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerését, ugyanakkor fontosnak tartjuk Európához való tartozásunkat is,

³ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 45. oldal

- fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, valamint az egyes tantárgyak elsajátítása során,
- tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását,
- teremtünk a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket,
- mutassunk fel szentek, ismert egyházi és elismert világi személyiségek követésre méltó példáit,
- segítsük elő a személyes meggyőződés, a keresztény világszemlélet és a világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján,
- hozzunk létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, akaratát, együttműködési készségét, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját,
- törekedjünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak,
- etikus gazdasági és társadalmi viselkedésmódok megismertetése által segítsük elő az iskolai nevelés és oktatás hozzájárulását Magyarország gazdasági fejlődéséhez,
- minden képzési területünkön tantárgyszerűen foglalkozunk a környezetünk egészségének megóvásával, alakítsuk ki diákjainkban a saját maguk iránti esztétikai igényt,
- ahhoz, hogy diákjainkban kialakuljon az egészséges életmód iránti igény, meg kell ismertetnünk diákjainkkal az egészséges életmód szabályait és a káros szenvedélyek elkerülésének lehetőségeit – ezt a feladatunkat az osztályfőnöki órák keretében valósítjuk meg, emellett külön délutáni foglalkozások keretében is igen nagy hangsúlyt fektetünk rá, valamint minden évben a különböző aktuális egészségügyi világnapokon szintén foglalkozunk az egészséget károsító különböző problémák megelőzésével és törekszünk arra, hogy diákjaink minél többet tudjanak ezekről, hogy ellent tudjanak állni a kísértésnek, illetve vetélkedőket, plakátversenyeket szervezünk, ezekkel is igyekszünk felkelteni az igényt az egészséges életmód iránt,
- élet közeli tanulási környezetben az iskolai nevelés-oktatás során arra törekszünk, hogy eljutassuk tanulóinkat a magas szintű szaktudáshoz, a javakkal való okos gazdálkodáshoz, a munkában való megbízhatósághoz, a munka útján történő értékkeremtéshez, a minőségi munkavégzéshez és a gazdaság világában való eredményes szerepvállaláshoz,
- kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös, globális problémákra, nyitottak vagyunk a különböző kultúrák iránt,
- a tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűségekre törekvő tevékenységrendszerét biztosítjuk.

1.1.4. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, az osztályzást, a jutalmazást.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- meggyőzés módszerei (oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.),
- tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.),
- magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.),
- jutalmazás és büntetés formái: házirend szabályozza,
- nevelés sikerét veszélyeztető körülmények elkerülését elősegítő módszerek (személyes kapcsolat, felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

Eszközök és eljárások alkalmazása:

- előnyben részesítjük azokat a szervezési megoldásokat, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését,

- használják az infokommunikációs eszközöket,
- a tanulást úgy szervezzük meg, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket (tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés, tantárgyak tömbösítése, projektoktatás, témahét),
- a nevelési-oktatási folyamatot úgy kell megszerveznünk, hogy az segítse elő a tanulók szilárd alapkészségeinek kialakítását, előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére,
- az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésben-oktatásban alkalmazzuk az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit és formáit,
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazunk a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában,
- az SNI tanulók esetében a sérülés specifikus fejlesztést, az egyéni haladást alkalmazzuk,
- tanításunk fő elve és teendője a tanulókhöz legjobban alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben,
- a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazzuk a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat,
- a tanítási-tanulási helyzeteknek, a tanulásszervezési módoknak és értékelési eljárásoknak alkalmazkodniuk kell az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez, hogy azok támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását (valamely műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása, pl. moduláris oktatás, epocha),
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formákat kell kialakítanunk mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő körülöttünk élő embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a hegyi beszéd, a szeretethimnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek.

Az általános iskolai nevelésben a személyiségfejlesztés középpontjában az értelem kiművelése (kognitív kompetencia), a segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia) és az egészséges és kulturált életmódra nevelés (személyes kompetencia) áll. A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók integrációját elősegítő programként már az alsós évfolyamokon is felhasználjuk ehhez az IKT eszközöket is.

A középiskolai nevelés nehézségeinek kiindulópontja az, hogy a tanulók már részben kialakult – jórészt másutt és más körülmények között kialakult – egyéniséggel érkeznek meg a középiskolába. Így első feladatunk, a tanulók személyiségének megismerése, a középiskolai életbe való beépítése és megfelelően történő aktivizálása. Ez a feladat nemcsak az osztályfőnökök munkájának része, hanem minden szaktanáré is, hiszen a személyiség nemcsak a tulajdonságokat, hanem a képességeket és készségeket is magában foglaló kategória.

Minden gyermekben más értéket lehet felfedezni, mást kell kibontani. Így az általános emberi értékeken túl mindig szem előtt kell tartani a csak arra a gyermekekre, fiatalra jellemző értékeket is. Így alakul ki egy személyes nevelési ideál, amely felé a nevelésnek tartania kell.

A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

A nyolcadik és a tizenkettedik évfolyam jelentősége rendkívül nagy még a felnőttoktatásban is, hiszen a tanulók továbbtanulási és pályaválasztási döntéshelyzetbe kerülnek. A helyes döntés alapja a reális önkép kialakulása, mely az előző évek helyes értékelésén alapulhat. A tanári munka egyik legnehezebb feladata az, hogyan vezessük rá tanítványainkat a helyes önértékelésre, a megfelelő pályaválasztásra. Ebben a folyamatban kiemelkedő a tanárok pályaaorientációs tevékenysége. Megemlítendő, hogy ez is az osztályban tanító összes tanár feladata, hiszen a sokféle érdeklődésű diák sokféle irányítást kíván.

Egészen más jellegű kapcsolatrendszer kíván meg az érettségi utáni képzés. A tanár-diák kapcsolat azonban itt sem mellőzhető. Fontos feladat, hogy rávezessük diákjainkat arra, hogy változatlanul középiskolás tanulók, így elkerülhetjük a szükségtelen konfliktusok kialakulását.

Az oktató-nevelő munkát, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat több tagintézményben is iskolapszichológus segíti. A pedagógusok a tanulók személyiségének feltárásához, valamint annak fejlesztéséhez igénybe vehetik az iskolapszichológus és az ifjúságvédelmi felelős módszertani segítségét.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

A hitre nevelés területén elvégzendő feladataink:

- a hitre nevelés szője át iskolánk mindennapi életét,
- a hitéleti nevelés személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek hitéleti múltjához és életkorához,
- ismerje és tartsa be az Istentől kapott parancsokat, mint a valláserkölcsei élet örök érvényű alaptörvényeit (főparancs, tízparancsolat), amely az embernek Isten és embertársai iránti kötelességeit összegzi,
- alakuljon ki tanulóinkban az erényes élet igénye (állandó készség a jó akarására és megtételére),
- tartsa be a négy sarkalatos (kardinális) erényt:
 - okosság: az a begyakorolt körültekintés, józan ítélőképesség, mely által az általános erkölcsi irányelveket mindennapi tetteiben a körülmények mérlegelésével alkalmazza,
 - igazságosság: adja meg mindenkinek, ami neki jár – Istennek a teremtményi hódolatot – a közösségnek, hazának, társadalomnak kötelességeink teljesítését, embertársainknak a velük való kapcsolatoknak vagy megállapodásoknak megfelelő javakat, szolgáltatásokat, tartozásokat,
 - erősség: rendelkezzen a lélek erejével, legyen állóképessége a jó ügyekben, a szorongatások, szenvedések, küzdelmek között,
 - mértékletesség: gyakorolja be és uralkodjon az emberi szenvedélyek fölött mind testi természetű dolgokban (falánkság, élvezetek, nemi vágy, mozgás stb.), mind a szellemiekben (harag, kíváncsiság, rendetlen kívánság, túlzásokra való hajlam),
- ismerje meg az isteni erények célját, Istennel való kapcsolatát, adományait, s értse, hogy mindezek a mi együttműködésünkkel bontakoznak ki:
 - 1. HIT – a legfőbb Igazság szavának, igéjének feltétlen elfogadása annak alapján, hogy Isten nem téved, és nem téveszt meg,
 - 2. REMÉNY – bizalomteljes ráhagyatkozás a legfőbb Jóra, aki minket üdvözíteni tud és akar, illetve vakmerőség nélkül, de Isten irgalmában bízva életünknek az öröklét felé irányítottága,
 - 3. SZERETET – akaratunk minél teljesebb egyesülése Istennel, aki maga a Szeretet, valamint felebarátaink szeretete Istenre való tekintettel és Isten példája szerint – a szeretet gyümölcsei: a béke, az öröm, valamint a megbocsátó és adakozó jóindulat,
- tartsa be az evangéliumi parancsokat és tanácsokat, hogy a bűnt elkerülje és a jót tegye, hogy foglalkozásának, képességeinek megfelelően legyen példamutató cselekedeteiben, igazságban és szeretetben, családjában, munkahelyén, embertársai körében,
- minden igazi jócselekedetében érezze a kegyelem hatását, legyen együttműködő.

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladataink:

- az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, megalapozása, fejlesztése,
- a megismerés képességének fejlesztése,
- az önismeret, a céltudatosság kialakítása,
- a helyi ill. a kerettantervre épülő tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladataink:

- az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása,
- a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése,
- pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése,
- életszerű helyzetek bemutatásával készítse fel a diákokat az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira,
- nyújtson lehetőséget az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítésmódokat felölelő megértésére, megvitatására,
- az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogassa a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet,
- a tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hasson ki egész felnőtt életükre és segítse elő helytállásukat a munka világában is.

Az érzelmi nevelés területén elvégzendő feladataink:

- a gyermekek, tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása,
- szociális kompetenciák fejlesztése,
- a helyes arány kialakítása az érzelmek kimutatásában.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén elvégzendő feladataink:

- diákjaink ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait,
- tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát,
- sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni-közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek,
- alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége,
- Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat megőrizve, ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját,
- tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés területén elvégzendő feladataink:

- diákjainkban alakuljon ki a törvénytisztelet, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, melyet az erőszakmentesség, a méltányosság jellemez,
- tartsák be az együttélés szabályait, aktívan vegyenek részt a közügyekben,
- rendelkezzenek a kreatív, önálló kritikai gondolkodással, az elemzőképességgel és alakuljon ki bennük a megfelelő vitakultúra,
- a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások során alakuljon ki a tanulóknak a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése terén elvégzendő feladataink:

- elő kell segíteni a tanulóink kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését, amely a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapszik,
- hozzá kell segíteni őket ahhoz, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra,
- a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell őket abban, hogy érezzék, alakítani tudják fejlődésüket, sorsukat, életpályájukat,
- a megalapozott és helyes önismerettel váljanak képessé arra, hogy másokat megértsenek, tiszteljnek, szeretetteljes emberi kapcsolatokat létesítsenek, boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi életet tudjanak kialakítani.

A családi életre nevelés terén elvégzendő feladataink:

- olyan erkölcsi normák, harmonikus családi minták közvetítése, amellyel a család szerepe erősödik,
- foglalkoznunk kell a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításával, a szexuális kultúra kérdéseivel,
- fel kell készíteni diákjainkat a felelős párkapcsolatok kialakítására, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére.

A testi és lelki egészségre nevelés területén elvégzendő feladataink:

- az egészséges életmódra nevelés során segítsük hozzá diákjainkat az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez,
- legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására,
- legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére,
- sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek,
- a családdal együttműködve készítsük fel diákjainkat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,
- hogy bármilyen helyzetben tanulóink a káros függőségeket elutasítsák, bennük ilyen szokások ne alakuljanak ki.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén elvégzendő feladataink:

- diákjainkban alakuljon ki az akadályozott, hátránnyal élő, beteg, sérült, fogyatékos emberek iránti együttérző és segítő magatartás,
- fejlesszük szociális érzékenységüket – a saját élményű tanuláson keresztül – képességüket (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez,
- pedagógusaink szenteljének figyelmet minden tanuló képességbeli és társadalmi különbözőségére.

Fenntarthatóság, környezettudatosság területén elvégzendő feladataink:

- növendékeink ismerjék és becsüeljék az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában,
- használják az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességre tekintettel,
- a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljon meghatározóvá a tanulóink számára,
- fel kell készítenünk őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, hogy ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció területén elvégzendő feladataink:

- átfogó képet kell nyújtanunk tanulóinknak a középfokú intézményrendszer és a munka világáról, amelyek révén kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő

területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére,

- fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területén elvégzendő feladataink:

- diákjainknak hasznosítható ismeretekkel kell rendelkezniük a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról,
- ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén,
- tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát,
- lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

Médiatudatosságra nevelés területén elvégzendő feladataink:

- növendékeink értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, felelős résztvevői legyenek a nyilvánosságnak,
- ismerkedjenek meg a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével,
- készüljenek fel a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

A tanulás tanítása területén elvégzendő feladataink:

- a pedagógus keltse fel az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban,
- tanítsa meg diákjait arra, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások, hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok, melyek az egyénre szabott tanulási módszerek, miként működhetnek együtt csoportban a tanulók, hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek stb.,
- tegye képessé őket arra, hogy a tanulók új helyzetekben is képesek legyenek alkalmazni a megszerzett tudást,
- folyamatosan növelje a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetősége szerint a tanulás eredményességét, a tudás minőségét értékelje.

Összegezve

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka,
- fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzzék akarataikat,
- járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez,
- a személyiségfejlesztés folyamatában meg kell valósulnia a következő értékek egyensúlyának:
 - biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke),
 - „személyre szabott”, az egyén szükségleteire épülő neveléshez szükséges a személyiség elmélyült és pontos ismerete, ezért a személyiségméréseknek is fontos szerepet szánunk a személyiségfejlesztés folyamatában,

- az „én” harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önértékelés, önbizalom, önművelés, megfontolt ítélőkészség, önfegyelem, stb.),
- társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (nyitottság, befogadókészség, tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia),
- a társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség),
- a humanizált társadalom- és világnép értékei (pl. hazaszeretet, egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, hazai és egyetemes kultúra értékeinek megbecsülése),
- mélyüljön el bennük a hazájuk iránti szeretet,
- kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt,
- a tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény felkeltése,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- tisztelje az emberi jogokat és a demokrácia értékeit, sajátítsa el aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részkapességeket,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt, rendelkezzenek kellő önállósággal,
- az emberközpontú (nem csak gyermekközpontú) iskola megvalósulását szeretnénk elérni, ahol lehetőség nyílik a harmonikus személyiség alakulására, ismerjék meg és kontrollálják önmagukat,
- a személyiségfejlesztés során elsődleges eszköznek a dicséretet, a pozitív megerősítést tartjuk.

A nevelés célja, hogy a diákok személyisége helyes irányban fejlődjön, alakuljon. E munka során egyes tulajdonságokat erősíteni kell, míg másokat kezelni, helyére tenni. Így alakul ki egy személyes nevelési ideál, amely felé a nevelésnek tartania kell.

A nevelés nagy feladata, hogy a hamis értékeket valóban negatívvá tudja tenni, és a diákok természetes becsvágyát, sikerre törekvését átítassa a keresztény szellemmel és a helyes irányba terelje.

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- rendelkezzenek alapvető erkölcsi ismeretekkel,
- részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban,
- előítéletek felismerésére, tudatosítására való képesség,
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt,
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása,
- alapos, rendszeres és pontos munka,
- rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése,
- készüljön fel az esetleges pályamódosításokra,
- őrizték meg a személyes méltóságukat,
- önfejlesztés, önművelés igénye és szokása alakuljon ki bennük,
- váljanak tudatos fogyasztókká, tudják mérlegelni a döntéseikkel járó kockázatokat, tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között,
- alakuljon ki bennük az okos gazdálkodás képessége, személyes felelősségen alapuló környezettudatos magatartás,
- házirend felelős betartása.

1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A hozzánk kerülő gyermekek, fiatalok, illetve fiatal felnőttek életüknek az egyik legkritikusabb, legsérülékenyebb időszakában vannak. A kisgyermekkorot követően a serdüléssel a szülői kapcsolatok gyengülnek, erősödik a kortárs csoportok és az egyéb információhordozók szerepe a tanulásban és felvilágosításban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni személyiségfejlődésükre, mely nagymértékben meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, preferenciáikat

kialakítását. Az iskola tehát a családi környezet mellett a szocializációnak azon színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására. Felnőtt diákjaink egy része viszont már saját családot alapított, munka mellett gyermeket nevel, számukra is fontos az egészséges életmód és az egészségkárosító tényezőknek a megismertetése.

A teljeskörű egészségfejlesztés alapelvei és céljai:

- segítse a gyermekeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában, bővítse, korszerűsítse a pedagógusok és a tanulók egészségi ismereteit,
- fejlessze az életvezetési képességeket,
- tervezetten, ütemezetten hajtsa végre az iskolai egészségnevelési tevékenységet,
- legyen biztosított az oktatási-nevelési tevékenység az egészséges környezet,
- erősítse a környezet egészségtámogató jellegét,
- fejlessze a gyermekek, tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért,
- készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására,
- segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését,
- valósítsa meg a mindennapi testedzést,
- terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is,
- tervezett formában biztosítsa az iskola-egészségügyi ellátást,
- koordinálja az egészségfejlesztésben érdekelt partnerek együttműködését.

1.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, testnevelés) és délutáni csoportfoglalkozásokon, valamint egyéb iskolai programok keretében valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja megismertetni a tanulókkal

- az egészséges életmódra nevelés feladatait, területeit, eszközeit,
- a 0-3 éves gyermekek tudatos, következetes, folyamatos gondozásának teendőit,
- a korszerű táplálkozás, illetve a gyermek korszerű táplálásának alapelveit,
- annak fontosságát, hogy biztosítani tudják a gyermekek egészséges mozgásfejlődését,
- a mozgás szerepét az egészséges életmódban,
- a családdal való helyes, hatékony együttműködés követelményeit és lehetőségeit.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a Magyar Vöröskereszttel, a Johannita Segítő Szolgálattal vagy más elismert egészségügyi szervezettel kötött együttműködési megállapodás alapján.

1.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az ember természeténél fogva közösségi lény. A kisebb közösségek létjogosultságát mindig az adja, hogy tagjai egymást bizonyos értékek megszerzésére, megvalósítására és megőrzésére segítik. Igazi erőforrásunk azonban az a nagy közösség, melyre Krisztus üzenete közvetítését, lelki irányításunkat, az istendicséret folytatását bízta a földön: az Egyház, aki a kinyilatkoztatott tanítás átadásával és magyarázatával, az apostoli idők óta adott parancsok, tanítások által, hagyományaival és szokásaival is formál minket napról napra Krisztus hasonlóságára.

Iskolai közösségnek törekednie kell a Szent Benedek és Don Bosco által hangsúlyozott személyes embertársi kapcsolatra, tanár és diák, tanár és tanár, diák és diák között. Ennek az iskola más szükséges elvárásaival szemben elsőbbsége van. E személyes kapcsolatból kialakuló közösségnek

döntő jelentősége van a nevelés sikerében. Az iskola csak akkor tud értelmesen és sikeresen tanítani és nevelni, ha él a tanárok és a diákok között a bizalom és az összetartozás.

A közösség formálása, alakítása nem egyetlen tantárgy feladata, mert az oktató-nevelő folyamat egészét áthatja, kiterjed a szabadidős tevékenységekre, közös cselekvésekre és a diákok öntevékeny szerveződéseire is.

A közösség váljék színterévé az egyéni tehetség kibontakozásának és fejlesztésének. Váljék olyan forrássá, amelyből az egyén erőt meríthet, továbbá segítsen a tanulók esetleges problémáinak, konfliktusainak megoldásában is.

A pedagógusok számára talán a legnehezebb feladat a tudatos közösségfejlesztés, hiszen az iskolai teljesítmény, a jövő építése alapvetően individuális tevékenység: az iskolai tételes, következményekkel járó értékelés az egyéni teljesítményt méri, s ezt látszólag nem befolyásolja a tanuló közösségben elfoglalt helye.

Mind a közösségfejlesztés, mind a személyiségfejlesztés sikerének alapja a pedagógustestület műveltsége, intelligenciája, fegyelmezett céltudatossága, meleg-megengedő igényessége, humorérzéke, következetessége. E tulajdonságok biztosítják hitelességét.

Törekedni kell olyan pedagógus közösség kialakítására, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Törekednünk kell arra, hogy az iskolán kívüli életben különböző szervezetekhez tartozó fiatalok létrehozzák a Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium vallási közösségét az iskola vezető hittanárának irányításával, és a többi hittanár aktív részvételével.

A közösségek kialakításában, fejlesztésében kiemelt szerepet kapnak az osztályfőnökök, az iskolapszichológus, a diákönkormányzatot segítő tanár, valamint a kollégiumi nevelők.

Az iskola tanulói az egyes tantárgyakban való jártasság kialakítására, elmélyítésére, illetve a tehetségek kibontakoztatására diákköröket, önképzőköröket hozhatnak létre, amelyhez szakmai segítséget kérhetnek tanáraiktól.

A közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák (hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák, alapfokú művészeti órák),
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkör),
- tanévkezdő és tanévet befejező „csendes nap”, rekollekció, lelkigyakorlat, zárandoklat, kirándulás,
- diákönkormányzat munkája.

Osztályközösség kialakítása:

Az iskolába bekerülő új osztályok diákjai még nem alkotnak közösséget. Meghatározó szerepe van az osztályfőnököknek, akiknek a legkülönbözőbb helyekről összegyűlt gyerekekből osztályközösséget kell formálni. Szerencsés, ha már az első félév során sikerül kialakítani azokat az alapelveket, normákat és elvárásokat, amelyek alapján megkezdődhet a közösséggé formálódás.

Tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- törekedni kell a tanulás támogatására kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével,
- segíteni a tanulók kezdeményezéseit, a közvetlen tapasztalatszerzést,
- közösségi cselekvések kialakítása és fejlesztése (személyes példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat és önbírálat segítségével),
- tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése,
- kooperatív együttműködésből adódó feladatok, elvárások megfogalmazása,
- másság elfogadása,
- különböző szociális kompetenciák fejlesztése (pl. empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó készség),

- különböző változatos munkaformákkal (pl. csoportmunka, differenciált vagy egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése,
- népünk kulturális örökségének, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeinek megismertetése.

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy azok fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,
- a lelki gyakorlatok, zárandókatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését, s annak közösséget igénylő és formáló erejét,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (pl. zene, tánc, képzőművészeti vagy kézműves foglalkozások) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, a kirándulások mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

Pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenységek során:

- építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal és szüleikkel, illetve a plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel,
- fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést,
- segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, melyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- ismertesse meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátíttassa el azokat az ismereteket és gyakoroltassa azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- segítse a tanulók kezdeményezéseit, hozzájárul a közvetlen tapasztalatszerzéshez, ösztönzi a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárását, ápolását, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységet,
- törekedjék arra, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- úgy irányítsa a tanulókat, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtése, értelmezése, megvédése álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- közösségfejlesztő munkája során olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölésére törekedjék, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- szervezzen a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységeket,
- törekedjék olyan közösség kialakítására, fejlesztésére, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető pozitív tulajdonságait,
- nevelő-oktató munkája során segítse az olyan csoportok kialakulását, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

Az osztályközösségek alkotják az iskola diákjainak közösségét. Ezen a szinten jut fontos szerep a diákönkormányzatnak (DÖK). Az intézményben tagintézményenként egy-egy tagintézményi DÖK tevékenykedik.

Diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- határozzon meg olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket,
- tagjai tudjanak felelősséget vállalni egyéni vagy közös tetteikért,
- a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartatása, amelyet az erőszakmentesség jellemez,

- tagjai a demokráciáról kialakult tudásukat felhasználva aktívan vegyenek részt a közügyekben, hatékonyan működjenek együtt,
- fejlessze a meglévő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket,
- a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása,
- hatékony kommunikáció, kockázatfelmérés és vállalás alapján, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés, együttműködés jellemezze, és sajátítsa el a kooperatív munkát,
- tagjai rendelkezzenek empátiával, tudják kezelni a stresszt és a frusztrációt, legyenek fogékonyak a változások iránt,
- tagjai rendelkezzenek megfelelő tudással, támogassák a fenntartható fejlődést, előzzék meg a veszélyhelyzeteket, illetve kezeljék egyéni és közösségi szinten,
- különböző nézőpontokat figyelembe véve a döntések kritikus és kreatív elemzésével vegyen részt a döntéshozatalban,
- tagjai küzdjék le személyes előítéleteiket, törekedjenek kompromisszumra, ismerjék állampolgári jogait,
- vállaljon aktív szerepet a környezettudatos szemlélet kialakításában,
- törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére,
- ébressze fel a diákságban a szociális érzékenységet a szegénység elleni küzdelemben, az elesettek felkarolásában és a vallási hovatartozásuk miatt negatív megkülönböztetésben szenvedők védelmében.

Összefoglalva

A közösségfejlesztés legfőbb céljai iskolánkban:

- minél több olyan tevékenység, alkalom megteremtése, amely során a tanulók megismerhetik az őket körülvevő világot, társaikat és önmagukat,
- tanulók minél hatékonyabb bevonása a közös tevékenységekbe, közösségi munkába, ezek folyamatos értékelése,
- egységes iskolai arculat-, érték- és szimbólumrendszer kialakítása,
- értékek megőrzése és gyarapítása,
- tanulók jó közérzetének megteremtése,
- harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel,
- különböző kultúrák, életmódok, vallások, szokások megismertetésével nyitottá, megértővé tenni tanulóinkat,
- tanulóink közvetlen részvételének segítése a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- beteg, sérült és fogyatékos embertársaink iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése.

A közösségfejlesztés színterei, tevékenységformái:

- osztályfőnöki órák, szakórák, szakmai gyakorlatok, sportkörök, erdei iskola,
- tanulmányi kirándulások, gyárlátogatások,
- tanulmányi és sportversenyek,
- különböző közös programok (pl. színház, hangverseny, mozi-, múzeumlátogatás),
- keresztény közösségépítő programok (pl. lelki gyakorlat, zárandoklat, igeliturgia, szentmise),
- iskolai- és iskolán kívüli rendezvények, ünnepek, megemlékezések,
- iskolai hagyományörzés (pl. sportnapok, egyházi és társadalmi ünnepek).

1.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1.6.1. Pedagógusok feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. Legfontosabb feladataikat az alábbiakban határozzuk meg:

- tanítási órákra való felkészülés,
- tanítási órák pontos megtartása, leadott tanmenetnek megfelelően,

- tanulók dolgozatainak javítása, értékelése,
- tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- megtartott tanítási órák dokumentálása, elmaradó és helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- részt vesz az érettségiztetésben és a szakmai vizsgáztatásban,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

1.6.2. Osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire,
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját,
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása,
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát,
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére,
- részt vesz az osztályát érintő fegyelmi tárgyalásokon,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását,
- rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6.3. Az iskolapszichológus feladatai és jogai az iskolában

Több tagintézményben iskolapszichológus segíti a pedagógusok oktató-nevelő munkáját.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak joga van ahhoz, hogy

- a minőségi munkavégzéshez szükséges, az intézmény által rendelkezésére bocsátott iskolapszichológusi helyiséget és eszközöket használja,
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül
 - konzultációt kezdeményezzen a pedagógussal, szülővel/gondviselővel,
 - egyéni helyzetben pszichológiai tanácsadást nyújtson tanulóknak vagy tanulócsoporthoz,
 - tanulást és közösségfejlesztést segítő felméréseket végezzen az iskolai osztályokban,
 - a tanulók fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a tanulók személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, elősegítve ezzel a diákok jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását.
- tanítási időn kívül egyénileg vagy csoportosan, valamint a tanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában az érintett pedagógussal egyeztetve azzal párhuzamosan, egyéni (nem csoportos) pszichológiai tanácsadás érdekében, saját szobájában fogadjon tanulót, melynek során a tanuló távolmaradása a tanítási órától engedélyezett és nem von maga után szankciókat.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a tanulók jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul,
- munkáját a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni, különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit,
- munkájának megvalósítása során az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra támaszkodni.

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje

Több tagintézményben is iskolapszichológus és/vagy ifjúságvédelmi felelős tanár segíti a pedagógusok munkáját, így amennyiben szükséges, igénybe vehető az ő segítségük, szakmai támogatásuk is.

1.7.1. Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A kiváló, tehetséges tanulók képességeinek továbbfejlesztésére, tudásuk további bővítésére a fakultációs órák és a szakkörök keretein belül nyílik lehetőség.

A különböző pályák megismerésére a pályaorientációs órák adnak alkalmat tanulóinknak, emellett az intézményünkben szervezett foglalkozásokon pedagógusaink beszámolóikon, könyvajánlataikon keresztül, vagy meghívott előadók előadásaival segítik diákjainkat a pályaválasztásban.

Kiváló, jó és kevésbé tehetséges tanulóinknak egyaránt szorgalmazzuk a képességüknek és érdeklődési körüknek megfelelő felsőoktatási intézményekben, illetve egyéb oktatási intézményekben való továbbtanulást, továbbképzést.

1.7.2. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A pedagógusok feladata, hogy az újonnan érkezett diákokkal kiemelten foglalkozzanak, képességeiket felmérjék, s ennek ismeretében – szükséges esetekben – megkezdjék a rászorultak felzárkóztatását vagy éppen a tehetségesek képességfejlesztését.

Minden tanító és tanár a saját szakjának megfelelően támogassa és segítse a tanulásban elmaradt diákokat.

A diákok felzárkóztatása lehetőleg a szabadidős foglalkozások keretein belül történjen egyéni vagy kiscsoportos formában.

A gyengébb képességű diákok számára javasoljuk az iskolában megszervezett korrepetálásokon, napközis és tanulószobai foglalkozáson való részvételt.

A felzárkóztatás négy formáját alkalmazzuk:

- *alapak kialakítása* – a rész-képességek fejlesztése, az iskolai alapkészségek kialakítása, fejlesztése;
- *alapak pótlása* – főleg a belépők esetében jelentős, mivel pótolni szükséges az általános iskola adta tudás és az új iskola induló tudásszintje közötti különbségeket;
- *hagyományos felzárkóztatás* – a tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány pótlása. Főleg lemaradás esetén, ill. olyan tanulóknál jelentkezik, akik képességeik alapján nem tudják az iskolai tanítás-tanulás során elsajátítani az ismereteket, ettől több, vagy részletesebb magyarázatot, gyakorlást igényelnek.
- *alkalmi felzárkóztatás* – azok esetében, akik csak a baj esetén jelennek meg, pl. bukás, témazáró írása előtt, vagy csak egy adott témakört nem ért. Rájuk jellemző, hogy a probléma megszűnése esetén elmaradnak a korrepetálástól. A továbbiakban is a folyamatos felzárkóztatást szorgalmazzuk tanulóink körében.

1.7.3. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdők segítése

A belépő diákoknak – akár tanköteles korúak, akár tizenharmadik osztályosok, akár felnőttoktatásban részt vevő felnőtt korú egyének – nem kisebb jelentőségű kérdésekkel kell megismerkedniük, mint az adott iskola tantervi és nevelési követelményeivel, kulturális, társadalmi, gazdasági helyzetével, funkciójával, élethivatásra felkészítő jellegével. Fontos, hogy a tanuló mielőbb megismerje a többcélú intézményt és helyi hagyományait, majd annak ápolásába öntevékenyen bekapcsolódjék. E nélkül az adaptáció nélkül a tanuló lélektelenül, idegenként vagy ellenségesen szemléli az új környezetet.

A deviáns életvitel kezdetének fontos jelzője lehet, hogy a fiatal kiszorul a korábbi informális csoportokból, megváltozik (romlik) a megítélése a formális csoportban (osztály). Ennek többféle oka lehetséges (pl. otthoni, szülőkkel megélt problémák), ráadásul az életkori változásokkal átrendeződnek a korábbi megszokott szerepek, illetve új tartalommal töltődnek meg. Ez gyakran okoz a fiatalokban konfliktust, amikor a csoportnyomás feszül szembe a belső értékekkel, korábbi ideákkal, s ennek nyomán a belső vívódás okozta konfliktus látható jeleket ölthet, zavart viselkedéshez vezethet.

A feszültség csökkentésének módszerei:

- figyelem megosztása (kiiktatja tudatából az ellentmondást),
- ideológia kovácsolása (gyakori és közismert öngazolás),
- kompromisszum képzése (passzivitás vagy kitérés),
- kábítás (szerfogyasztás, mint időleges "felejtés"),
- menekülés (kilépcs a helyzetből, tragikus formája a szuicidum).

Bármelyik feszültségcsökkentő módszerhez folyamodik a fiatal, az a személyiségfejlődésére káros lehet, de különösen az utolsó két forma jelent nagy veszélyt.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók nem képesek egyéni bánásmód nélkül teljesíteni az iskola követelményeit.

Mivel a nehezen nevelhetőséget kiváltó okok sokfélék és nagyon összetettek, a problémák megoldásához széleskörű társadalmi összefogásra, több személy és intézmény összehangolt együttműködésére van szükség.

A tennivalók zöme két alapvető fogalom köré csoportosítható:

- 1. Prevenció – azt szolgálja, hogy a várható problémák kialakulása előtt az arra illetékes személyek, szervek közbelépjenek és megakadályozzák a gyermekek személyiségfejlődésének bármiféle torzulását, ezért ennek kapcsán a veszélyeztetettség felismerésében és jelzésében van az iskolának fontos szerepe,

- 2. Korrekció – alapvetően ez tartozik az iskola feladatai közé, minthogy ez a már meglévő problémák szakszerű, azaz pszichológiai, pedagógiai hozzáértéssel történő kezelése, a viselkedés pozitív irányú átépítése.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Meggyőződésünk, hogy minden magatartásbeli és beilleszkedési zavar valamilyen törés következménye, melyet a tanuló a szocializációja illetve életútja során elszenvedett. A javulás ennek a törésnek és következményeinek helyes feldolgozásán alapul.

Olyan pedagógiai tevékenységről beszélünk, ahol a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnök, a hittantanár, az iskolaorvos és a védőnő összehangolt munkájára van szükség. Az utóbbi időben a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő diákok száma megnőtt. Ez ugyan általános tendencia, de a keresztény iskolában ennek a problémának a kezelése hangsúlyosabb kell legyen. Ezt tükrözi a társadalom, a szülők felénk irányuló elvárása is.

Elsődlegesen az osztályfőnök segíti a diákok beilleszkedését, kíséri figyelemmel fejlődésüket. A személyes figyelmen kívül objektív visszajelzésre is törekszünk. Iskolai rendünket minél világosabban próbáljuk megfogalmazni, hogy egyértelmű keretek között folyjék a közös tanulás, nevelés.

A kedvezőtlen környezeti hatások csökkentésében a család segítségre szorul. Következésképpen a megoldás útja is innen indul: elsődleges a rendezett emberi kapcsolatok kialakítása és tartós fenntartása. Éppen ezért fontos a szülők, a pedagógusok és a gyermekek jó kapcsolata, valamint a tanulók kortárs- és csoportkapcsolatainak figyelemmel kísérése.

1.7.4. Sajátos nevelési igényű tanulók segítése

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatását-nevelését meghatározó tényezők: a sajátos nevelési igényű tanulók életkora, pszichés és egészségi állapota, képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

Alapelveink megegyeznek a társadalmi integráció kívánalmaival: egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.

Hitünk, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegíti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatás.

Az együttneveléssel intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Célunk a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása, melynek eredményes megvalósítását az alábbiakkal biztosítjuk:

- az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül, ezért sérülésspecifikus módszertani eljárásokat alkalmazunk,
- a módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához és az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusaink:

- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítik, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatják eljárásaikat, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaznak,
- a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresnek,

- alkalmazkodnak az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködnek különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait és javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatokba.

Az integrált nevelés során igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

1.7.5. Ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét e folyamatban betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát pótolni.

Szám szerint is emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma. Alapvető kell legyen tehát a lelkiismeretes, a tanulókra egyénenként is odafigyelő osztályfőnök tevékenysége.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket. Kiemelt figyelmet fordítunk a BTMN, SNI, HH, HHH diákokra.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, a kábítószer, és egyéb erkölcsi veszélytől.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulók érdekében.

Iskolánk számára fontos, hogy segítse tanulói személyes és szakmai fejlődését. Ennek érdekében igyekszik minden veszélyt elhárítani, ami a zavartalan fejlődést akadályozza.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülő(k) életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval.

1.7.6. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Minél fiatalabb valaki annál kevésbé felelős azért, hogy milyen szociális környezetben él. Egyre jobban felelős azonban azért, hogy mit kezd ezzel a helyzettel, milyen változások mellett kötelezi el magát. Felelősnek érezzük magunkat, hogy tanulóink szociális környezetén javítsunk, és segítsük őket a változás és a fejlődés lehetőségének felismerésében és kivitelezésében. Minden szellemi és anyagi lehetőséget megragadunk erre.

A társadalmi elszegényedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Iskolánk lehetőséget teremt az ilyen családból érkező tanulók megsegítésére a következőkkel:

- tehetséggondozó programok szervezése,
- motiválást segítő differenciált tanulásszervezést alkalmazunk,
- felzárkóztató foglalkozások szervezése,
- tankönyvtámogatás elveinek meghatározása,
- motiválás arra, hogy a rászoruló tanuló tanulószobai vagy étkezési ellátásban részesüljön,
- rendszeres gyermekvédelmi támogatás igénybe vételére figyelemfelkeltés,
- tájékoztatás a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, esetleg családlátogatáson,
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon,
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása,

- pályaorientációs tevékenység erősítése (osztályfőnöki és szakmai órákon).

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, az adott helyzetben szükséges Szolgáltatokkal (Nevelési Tanácsadóval, Gyermekjóléti Szolgálattal, Családsegítő Szolgálattal), a gyermekorvossal, a védőnővel és az iskolapszichológussal.

1.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat véleményét – a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Nkt.) 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl – ki kell kérni

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

1.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

1.9.1. Iskolahasználók az iskolai közéletben

A szülőkkel való együttműködés, a diákok családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítség, a szülői vélemények, javaslatok befogadása és hasznosítása a jó nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele, ezért meg kell teremtenünk azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.

A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai tanítás-nevelés-tanulás folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az iskola legfontosabb partnere nevelési programjának megvalósításában a szülő és a tanuló.

Sajátos a kapcsolata az iskolának mindkét féllel, mert konkrét nevelési céllal és küldetéssel rendelkező partner elvárásai lehetnek a másik féllel szemben, sőt esetenként a gyerek érdekében még konfliktusokat is vállalhat.

A családdal együttműködve, egységes nevelési szemléletre törekedve lehet hatékony a nevelés, a személyiségfejlesztés folyamata. Az érdekezésség ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az intézményi nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A szülők egyrészt, mint a „szolgáltatás” megrendelői határozott elvárásokkal fordulnak az iskola (pedagógusok) felé, másrészt, kapcsolatot kell kialakítaniuk gyermekük pedagógusaival, hogy a nevelőmunkában igazi társakként dolgozhassanak.

A szülők iskolához fűződő kapcsolatában a legfontosabb elem a bizalom, a gyermek reális ismeretétől és az érte vállalt felelősségtől vezérelt igényesség.

A szülőknek a pedagógusokhoz való viszonyát annak a tudatnak kell áthatnia, hogy a szülő a gyermek legjobb ismerője, az érte egész életén át felelősséggel tartozó személy, és mint ilyen, joga van (sőt, kötelessége) gyermeke mellett kiállni, benne bízni, érte szót emelni. A szülőknek tudniuk kell, hogy az iskolaválasztással a szülő a pedagógust nevelőtársává fogadta. Ennek minden konzekvenciáját, felelősségét viselnie kell; pontosan tudnia kell, hogy ez mire kötelezi, és mit tesz lehetővé számára.

A szülőknek joguk van minden olyan, a gyermeküket érintő információhoz, amely kiskorú gyermekük személyiségfejlődésével, iskolai előmenetelével kapcsolatos.

1.9.2. Szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülő jogait és kötelességeit az Nkt. 72. §-a tartalmazza. A szülők képviselőjének és az iskolával való kapcsolattartásnak a szabályait az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

A felvétellel és a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos ügyekben az értesítés az iskolai adminisztráció hatáskörébe tartozik.

A működés rendjének ismertetése, a tanulmányi előmenetelről az értesítés, illetve a szükséges szülői nyilatkozatok megszerzése, az osztályfőnök feladata.

Szülői szervezet

Az iskolában a szülők jogainak érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében – tagintézményenként – szülői szervezet működhet, amennyiben a szülők kezdeményezik ilyen érdekképviselői szerv létrehozását. Az osztályba járó tanulók szülei alkotják az osztály szülői szervezetét, amelyet a maguk közül választott elnök a tisztségviselőkkel és az osztályfőnökkel együttműködve irányít. Az iskolai szülői szervezet az egyes osztályok szülői szervezetéből áll. Az osztályok szülői szervezetének elnökei és tagjai választják az iskolai szülői szervezetének vezetőit: elnököt és a tisztségviselőket.

A szülő az iskola életével kapcsolatos kérdésekben véleményezési joggal bír. Az iskola vezetősége és a szülői szervezet között a kapcsolatot a szülői szervezet elnöke, illetve a szülői szervezet összekötő tanára látja el. Az igazgató és az iskolai szülői szervezet képviselője szükség szerint, de legalább félévenként ül össze. Az igazgató ezen üléseken tájékoztatást ad az iskola munkájáról.

Szülői értekezlet

A szülői értekezletek feladata a szülők tájékoztatása az iskola célkitűzéseiről, az iskola és a szülői ház együttműködésének elősegítése, a tapasztalatcsere, a felvetődő problémák megbeszélése a megoldáskeresés szándékával. A szülői értekezlet idejét, témáját a nevelőtestület határozza meg a tanév elején. A szülők meghívásáról az osztályfőnök gondoskodik, legalább egy héttel az értekezlet időpontja előtt.

A tanév során félévente 1 szülői értekezletet hívunk össze, de szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is tartható. A rendkívüli szülői értekezletet kezdeményezheti az iskolavezetés, az osztályfőnök, az osztály vagy az iskola Szülői Szervezet elnöke. A szülői értekezleten az osztályközösséget érintő kérdések tárgyalásakor jelen lehetnek az osztály tanulóinak a képviselői.

Szükség esetén összevont osztályfőnöki, szülői, szaktanári, tanulói megbeszéléseket tartunk.

A szülői értekezlet lehet osztály, tagintézményi (telephelyi) és iskolai szintű. Az iskolai és tagintézményi (általában egy-egy évfolyamot) érintő szülői értekezleteken általános nevelési, pedagógiai kérdésekről ad tájékoztatást vagy nyit fórumot az iskola. Az elsős és kilencedik osztályos szülők számára összevont szülői értekezleten mutatja be az igazgató az iskolát, ismerteti az iskola szándékát és elvárásait, illetve válaszol a szülők kérdéseire.

Fogadónapok, fogadóórák

A fogadónapok és órák feladata a szülők és pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (otthoni tanulás, külön órák vétele, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Szülői fogadóórát valamennyi pedagógus tanévenként több alkalommal tart, amelyen a szülő és a pedagógus személyesen találkozáva beszélheti meg egy-egy tanuló egyéni fejlődését.

Nyílt tanítási nap, bemutató órák

Általános iskolánk évi rendszerességgel tart nyílt napokat, bemutató órákat. Ez kiterjed a leendő elsősök szüleinek is. A középiskolába továbbtanuló, pályaválasztás előtt álló fiatalok és szülei ugyancsak nyílt napok keretében ismerkedhetnek meg az iskolával és annak pedagógiai programjával.

Írásbeli, digitális tájékoztató

Azt a célt szolgálja, hogy a szülőket tájékoztassuk a tanulók tanulmányaival, magatartásával, illetve a különféle iskolai, vagy osztályszintű programokról (pl.: igazolatlan hiányzás, bukásértéssítő, rendkívüli szülői értekezlet, osztálykirándulás).

1.9.3. Tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákképviselet fórumai

A tanulók iskolai életének legfontosabb jellemzője a kiszámíthatóság, a pedagógusok iránti bizalom, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, a diáktársakkal és a pedagógusokkal kialakított munkatársi kapcsolat. Az eredményes munkának, a tehetség kibontakozásának feltétele a jó iskolai közérzet, a színes, változatos diákélet.

A tanulók jogait és kötelességeit az Nkt. 46. §-a tartalmazza. Ezek érvényesítése az iskola mindennapi életében az iskola fontos célkitűzése. A szervezett diákélet fontos kerete annak, hogy a tanulók megismerjék a demokratikus társadalom értékeit, az állampolgári jogokat és kötelességeket. Ezek gyakorlásában tapasztalatot szerezzenek, fejlődjön kommunikációs és együttműködési készségük. Az iskola számára pedig fontos eszköz ahhoz, hogy a diákoknak, mint iskolahasználóknak az igényeit és véleményét megismerje, saját munkájának elemzésekor ezeket a tapasztalatokat számításba vegye, az iskolafejlesztő munkájában felhasználja.

A diákjogokkal összefüggő személyiségi jogok a tanulókat természetesen és magától értetődően illetik meg, azokat a pedagógusoknak és a diáktársaknak egyaránt tiszteletben kell tartania.

Iskolánk számít a tanulók értékelésére és javaslataira az iskola oktató-nevelő munkájában, munkatervének és környezetének kialakításában. Erre évente szervezett lehetőséget biztosítunk.

Számítunk a diákok részvételére az iskola és környezete rendjének fenntartásában is. Ennek egyik módja lehet az ügyeletesi feladat, melyet a felsőbb évesek láthatnak el. Osztálykeretben ugyanezt a feladatot látja el a hetes.

Az iskola diákokat érintő kérdéseiben a tanulók tájékozódhatnak az osztályfőnöküknél, illetve az igazgatónál közvetlenül, vagy a diákönkormányzat képviselőin keresztül közvetetten. Az illetékesek legkésőbb egy héten belül kötelesek választ adni.

A joggyakorlás legfontosabb szervezett fóruma a diákönkormányzat.

Diákönkormányzat (DÖK)

Iskolánk pedagógiai programja a személyességre építve a tanulói részvételt természetesnek tekinti, és rögzíti a DÖK és minden diákszervezet és kör szervezésének jogát és feltételeit.

A nevelőtestületnek kötelessége kezdeményezni a DÖK létrejöttét, s amennyiben létrejön legitim DÖK, az iskola minden feltételt megteremt működéséhez. A DÖK maga határozza meg működési rendjét, kompetenciája határait. A határok meghúzása a törvény keretei között autonóm módon történhet, ezt meghaladó igény esetén a nevelőtestülettel kell egyeztetni a tanulói igényeket.

A DÖK tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed, munkájukat pedagógus segíti, rajta keresztül is fordulhatnak a diákok az iskola vezetőségéhez.

Az osztályközösség a DÖK legkisebb egysége, amely küldöttet delegál a DÖK vezetőségébe. Az osztályközösség vezetője az osztályfőnök. Ő koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, aktív kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, valamint az iskola ifjúságvédelmi felelősével. A DÖK szerveződése, felépítése a tagintézményekben is ugyanúgy történik, mint a székhelyen.

A tanulókat az iskola életéről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a tagintézmények vezetői, a DÖK vezetője és az osztályfőnök tájékoztatja.

Az iskola igazgatója (tagintézmény-vezetője) tanévenként egyszer a diákközyűlésen ad tájékoztatást, illetve hallgatja meg a tanulók észrevételeit, javaslatait.

Az iskolai diákönkormányzat működésének célja, feladata:

- működése révén a tanulói érdekképviselőt megvalósítása az Nkt. 48. § alapján,
- tevékenységén és a diákközélet megvalósításán keresztül (pl. ODB működése, diáktanács megbeszélései, diákközyűlés vagy diáksparlament lebonyolítása) elősegíti a fiatalok társadalmi beilleszkedését,
- működése során biztosítja a tanulói jogok és kötelességek gyakorlását (összhangban az SZMSZ-ben meghatározott elvek megismerésével és megvalósításával),
- az iskola kulturális életében való részvétel (a rendezvények, műsorok, ünnepélyek szereplőinek közreműködése révén),
- a mindennapi érintkezéssel kapcsolatos értékek, a kulturált viselkedési formák kialakítása a fentiekben említett tevékenységek gyakorlása során,
- működési rendjéről, tisztségviselőinek megválasztásáról, valamint egy tanítás nélküli munkanap programjáról maga dönt.

1.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1.10.1. A tanulmányok alatti vizsgák általános szabályai

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei, vagy az osztályozó vizsgán, különbözeti vizsgán, pótló vizsgán, javító vizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. (Kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szűlőt folyamatosan tájékoztatni kell.)

Vizsgaszabályzatunk célja – az Nkt. 6. §-ában, valamint a 20/2012 EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (továbbiakban: R.) 64-73. §-ában és a felnőttoktatásra vonatkozó 143. §-ában foglaltak szerint – a tanulók által a tanulmányaik alatt tett vizsgák lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályokban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon hozza nyilvánosságra.

Tanulmányok alatti vizsgát – jogszabályban meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt lehet tenni, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsága legalább háromtagú kell legyen. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség

van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga az adott tanévben nem ismételtető.

1.10.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- pótló vizsgákra,
- javítóvizsgákra,
- szintvizsgákra,
- kísérettségire,
- idegen nyelvi alapvizsgára

vonatkozik.

A vizsgaszabályzat hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára, továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő. Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottságok megbízott tagjaira is.

1.10.3. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát (amennyiben kérelmezi),
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja
 - az iskolai nevelés-oktatás szakaszában (általános iskolában a nyolcadik évfolyam, szakközépiskolában a tizenegyedik, szakgimnáziumban és gimnáziumban a tizenkettedik évfolyam végéig) a kétszázötven tanítási órát,
 - az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában az elméleti tanítási órák húsz százalékát,
 - a kötelező óra legfeljebb ötven százalékában folyó pályaorientáció, gyakorlati oktatás, szakmai alapozó elméleti és gyakorlati oktatás, valamint – az Országos Képzési Jegyzék szerinti – elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás tanítási óráinak húsz-húsz százalékát,
 - a kilencedik évfolyamtól kezdődően a Nat-ban meghatározott szakmai orientáció, a tizenegyedik évfolyamtól kezdődően – az Országos Képzési Jegyzék szerinti – elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás tanítási óráinak húsz-húsz százalékát,
 - illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát,

és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen (a nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a jogszabályban meghatározott értesítési kötelezettségének),

- ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie,
- felnőttoktatás esetén, ha a tanuló a tanórai foglalkozások több mint ötven százalékáról távol maradt, félévkor és év végén minden esetben osztályozó vizsgán köteles számot adni tudásáról, mely osztályozó vizsga alól felmentés nem adható.

A szakképzés keretei között folyó gyakorlati képzésről és a beszámoltató rendszerű oktatásról való hiányzás következményeit a szakképzésre vonatkozó jogszabályok határozzák meg.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Ez alól kivételt képez az az eset, amikor engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget. Osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolában – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint – szervezett beszámoltató vizsga is.

Osztályozó vizsgánál az értékelés az adott tanév tantárgyi követelményeinek elsajátítási szintjét jelzi.

Osztályozó vizsga esetén a tanuló továbbhaladását iskolánk abban az esetben biztosítja, ha a tanuló az osztályozó vizsga tantárgyai mindegyikéből legalább elégséges osztályzatot szerzett, vagy megfelelően teljesített minősítést kapott. A sikertelen osztályozó vizsga vagy a vizsgaengedély meg nem adása évfolyamisméltást von maga után valamennyi intézménytípusban.

Felnőttoktatás esetén, ha a tanuló az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelmények egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt történő teljesítésével összefüggő osztályozó vizsgát kíván tenni, az intézmény vezetője a vizsga megkezdése előtt legalább harminc nappal a vizsgázói létszám, az évfolyamok feltüntetése, valamint a vizsgabeosztás megküldése mellett a megyeszékhely szerinti járási hivatal vezetőjétől vizsgabiztos kirendelését kéri.

1.10.4. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

A különbözeti vizsgán kapott osztályzat azt jelzi, hogy a tanuló a befogadó csoport (osztály) tudásszint-skáláján milyen helyet foglal el (pl.: iskolaváltó, idegen nyelvi csoportba illeszkedő tanuló esetén).

1.10.5. Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

1.10.6. Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Javítóvizsgát a vizsgázó az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet (keresztféléves képzés esetén az osztályt záró félévi osztályozó konferenciát követő egy hónapon belül, a továbbhaladó osztályba történő zökkenőmentes visszacsatlakozás érdekében lehetőség szerint minél előbbi időpontban, ugyanakkor annak figyelembevételével, hogy a tanulónak lehetősége legyen sikeresen felkészülni a vizsgára). Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte.

Magasabb évfolyamra a tanuló abban az esetben léphet, ha a javítóvizsgán minden vizsgatantárgyból legalább elégséges osztályzatot, vagy megfelelően teljesített minősítést kapott.

1.10.7. Szintvizsga

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara – együttműködve az érdekképviselői szervezetekkel, szakmai szervezetekkel, közreműködve a szakképző iskolákkal és gyakorlati képzőhelyekkel – felhatalmazást kapott a szintvizsgák szervezésére.

A gazdasági kamara annak mérésére, hogy a tanuló a szakközépiskolában az első szakképzési évfolyamon elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, a szakközépiskola és a szakképesítésben érintett országos gazdasági érdekképviselői szervezet képviselőjének bevonásával a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szintvizsgát szervez az első szakképzési évfolyam tanévében, február első tanítási napjától április utolsó tanítási napjáig terjedő időszakban.

A szintvizsga a tanuló számára kötelező, függetlenül attól, hogy tanuló szerződést kíván-e kötni. A szintvizsga eredménye a tanuló év végi szakmai érdemjegyébe nem számít bele. A szintvizsgát nem teljesítő tanuló részére a gazdasági kamara a tanév kezdetét megelőzően pótló szintvizsgát szervez.

A szintvizsga értékeléséről a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara „A gyakorlati szintvizsga általános szabályairól és eljárás rendjéről szóló szabályzata” című dokumentuma rendelkezik.

1.10.8. Kisérettségi

Kisérettségi az érettségi előtti évfolyam tanulói számára az adott tanév második félévében szervezhető a közép szintű érettségi kötelező vizsgatárgyaiból (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, szakgimnáziumi képzés esetén a szakmai tantárgy). Cél, hogy a tanulók vizsgarutint szerezzenek, s ezáltal az érettségiben sikeresebben szerepeljenek. A kisérettségi – az adott tantárgy vizsgakövetelményeinek megfelelően – a következő vizsgarészekből állhat: írásbeli, gyakorlati, szóbeli. Tanév elején az igazgató – a munkaközösségekkel egyeztetve – a tagintézmény éves munkarendjében rögzíti, hogy az adott tagintézményben mikor, melyik legalább két érettségi tantárgyból és milyen formában (írásbeli, gyakorlati, szóbeli) vizsgázzanak a tanulók.

Tanév elején a tanulókat tájékoztatni kell arról, hogy számukra az adott tanévben mely tantárgyakból lesz kisérettségi, továbbá az adott tantárgyból milyen vizsgarészt vagy vizsgarészeket kell teljesíteniük. Fel kell hívni a tanulók figyelmét arra is, hogy a kisérettségre kapott érdemjegy háromszoros súllyal bír. A szakgimnáziumok szakmai tantárgyai a súlyozást tekintve kivételt képezhetnek, mivel a szakmai vizsgatárgy több tantárgyra bomlik.

1.10.9. Idegen nyelvi alapvizsga

Két tanítási nyelvű képzés esetén a nyelvi előkészítő évfolyam végén mérni kell a tanulók nyelvtudását. A magasabb évfolyamba lépés feltétele az idegen nyelvi vizsga minimum elégséges szinten történő teljesítése. Elégtelen osztályzat esetén a tanuló évisméltésre köteles vagy igazgatói engedéllyel javító vizsgát tehet. Az alapvizsga szükségességét az indokolja, hogy a tanulók csak a minimumként megkövetelt nyelvismeret birtokában lesznek képesek az idegen nyelven oktatott egyéb tantárgyak megértésére és elsajátítására.

A vizsga részletes szabályairól az érintett tanulókat tanév elején tájékoztatni kell.

A Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium Kiskunfélegyházi PG Tagintézménye a két tanítási nyelvű magyar-angol informatika ágazat nyelvi előkészítő évfolyamán tanév végi alapvizsgát szervez, melynek részei: Word test, Grammar exercises, Reading tasks, Listening comprehension, Topic based conversation, Writing Task.

A tanulók egy 100 szavas dolgozatot írnak, amelynek minimum 51%-os teljesítése a feltétele annak, hogy az alapvizsga további részeit is megkezdhesék.

Az írásbeli vizsga értékelése:

- 90-100%: jeles
- 80- 89%: jó
- 65- 79%: közepes

51- 64%: elégséges

0- 50%: elégtelen

Az olvasott szövegértés, a hallott szövegértés, a szóteszt értékelése együttesen történik. Három jegy értékkel kerül be a naplóba az angol nyelv alapóra tantárgyhoz. A nyelvtani rész értékelése két jegy értékű, melyet a nyelvtan tantárgynál rögzítünk.

Szóbeli vizsga: minden tanuló 10 kérdést kap, tételből húzva, különböző témakörökből válogatva. A felelet három jegy értékű, melyet a kommunikációs tantárgyhoz rögzítünk.

A szóbeli vizsga értékelése:

90-100%: jeles

80- 89%: jó

65- 79%: közepes

51- 64%: elégséges

0- 50%: elégtelen

A Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium Kiskunfélegyházi PG Tagintézménye a két tanítási nyelvű magyar-német gépész ágazat nyelvi előkészítő évfolyamán tanév végi alapvizsgát szervez, melynek részei: Wortschatz, Grammatik, Hören, Leseverstehen, Schriftlicher Ausdruck (Brief), Mündliche Prüfung.

Szóbeli vizsga: minden tanuló egy szóbeli tételt húz, a tanév folyamán megismert témakörökből. A tanuló az adott témát önállóan, körülbelül 10 perc alatt kell, hogy ismertesse. A vizsgáztató tanár 4 szempontot vesz figyelembe az értékelés során: szókincs, kifejezőmód; részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése; beszédtempó; nyelvtan.

A Wortschatz és a Grammatik vizsgarészeknél a tanulónak minimum 40%-ot teljesítenie kell.

Az alapvizsga jegyét az írásbeli és szóbeli vizsgarészek együttese adja az alábbiak szerint:

90-100%: jeles

80- 89%: jó

65- 79%: közepes

51- 64%: elégséges

0- 50%: elégtelen

Az így kapott eredmény három jegy értékkel kerül be a naplóba a német nyelv alapóra tantárgyhoz.

Amennyiben a tanuló nem éri el a minimális 51%-ot, az alapvizsga követelményeit nem teljesítette. Elégtelen osztályzat esetén a tanuló évisméltésre köteles vagy igazgatói engedéllyel javító vizsgát tehet.

1.10.10. Előrehozott érettségi vizsga

Az előrehozott érettségi vizsgát a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szabályozza.

Előrehozott érettségi vizsgára bocsátás feltétele, hogy a vizsgázó az adott tantárgyból valamennyi évfolyamon érvényes osztályzattal rendelkezzen, ahol az adott képzés vonatkozásában a helyi tanterv ezt előírja. Abban az esetben, ha a tanuló a vizsga megkezdésekor középiskolai tanulmányait még nem fejezte be, és évfolyamán emiatt az adott tantárgyból nem rendelkezhetne a helyi tanterv által előírt valamennyi osztályzattal, a tanulónak a hiányzó osztályzatokat – előzetesen benyújtott írásbeli kérelem alapján szervezett – osztályozó vizsga keretében kell megszereznie, legkésőbb a végzős osztályok utolsó tanítási napjáig. Valamennyi hiányzó évfolyam követelményeinek legalább elégséges szinten történő teljesítése hiányában senki nem bocsátható előrehozott érettségi vizsgára.

Az idegen nyelv előrehozott érettségi vizsgát megelőző osztályozó vizsgákhoz igazgatói engedély szükséges. A jelentkezőnek ezeket a vizsgákat – amelyek az addig osztályzattal még nem zárt évfolyamok tananyagából az érettségi követelményei szerint felépülő írásbeli és szóbeli részből állnak – a végzős évfolyam osztályozó értekezletét megelőzően kell letennie. Az osztályzatok kialakításánál az érettségi vizsga értékelési rendszere a mérvadó.

1.10.11. A vizsgák értékelésének rendje

Az érettségi vizsgát a 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet szabályozza.

A szakmai vizsgákat a 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet, valamint az egyes szakmákhoz tartozó részletes szakmai és vizsgakövetelmények (SZVK) szabályozzák.

Osztályozó, javító, pótló és különbözeti vizsgák során közismereti tárgyak esetében az érettségi szabályzat, szakmai tárgyak esetében a vonatkozó SZVK százalékos értékei a mérvadók. Ezen vizsgatípusok esetében középiskolában olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló, alább vizsgatárgyanként előírt (írásbeli, gyakorlati, szóbeli) vizsgarészeket sikeres teljesítése.

A kisérettségi értékelése a vizsga leírásánál részletezett módon történik.

Az idegen nyelvi alapvizsga értékelése a vizsga leírásánál részletezett módon történik.

1.10.12. A vizsgatárgyak lehetséges részei

Magyar nyelv és irodalom	írásbeli, szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli, szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli, szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli (és javító szóbeli) vizsga
Fizika	írásbeli, szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli, szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli, szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli, szóbeli vizsga
Informatika	gyakorlati, szóbeli vizsga
Környezetismeret	írásbeli, szóbeli vizsga
Ének-zene	gyakorlati, szóbeli vizsga
Életvitel és gyakorlat, technika	gyakorlati, szóbeli vizsga
Testnevelés	gyakorlati, szóbeli vizsga
Hittan	írásbeli, szóbeli vizsga
Művészetek	gyakorlati, szóbeli vizsga
Társadalomismeret	írásbeli, szóbeli vizsga
Ágazati szakmai érettségi vizsga	írásbeli, szóbeli vizsga
Szakmai elmélet	írásbeli, szóbeli vizsga
Szakmai gyakorlat	gyakorlati vizsga
Célnyelvi civilizáció	szóbeli vizsga

1.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

1.11.1. Iskolaváltás

Általános és középiskolai tanuló átvétele esetén a korábbi iskola igazolása alapján az ott addig elért érdemjegyeit figyelembe vehetjük a tanuló osztályzatainak kialakításakor.

Szakképző évfolyamokra más hasonló vagy azonos szakképesítés esetében a tanuló átvehető a korábbi iskola igazolása, és a tanuló ott szerzett érdemjegyei alapján.

1.11.2. Átjárhatóság

9. évfolyam végéig lehetőség van arra, hogy a tanuló a szakgimnázium másik ágazatában folytathassa tanulmányait a következő feltételekkel, illetve gimnáziumi osztályba történő átvétel esetén:

- az osztályváltást megengedik az osztályok létszámkorlátai,

- az idegen nyelv tanulása nem okoz órarendi problémát, vagy az elsajátítandó idegen nyelvből a tanuló megfelelő szinten áll, esetleg különbözeti vizsgát tesz,
- a választott tárgyat leadni lezárt félév után lehet, új tantárgy felvételekor az igazgató a szaktanár véleményét kikérve különbözeti vizsgát írhat elő.

1.11.3. A felvételi eljárás különös szabályai

Jelentkezés az általános iskolába

Az általános iskola – a hatályos jogi szabályozásra figyelemmel – fogadja mindazokat a hozzá jelentkező, a tagintézmény településén életvitelszerűen tartózkodó tanköteles korú gyermekeket, akik (szüleik egyetértésével) elfogadják iskolánk szellemiségét, valamint a pedagógiai programunkban, szervezeti és működési szabályzatunkban, házirendünkben foglalt kötelezettségeket, és vállalják az ott megfogalmazottak betartását. A tanulói jogviszony a beiratkozás napján jön létre.

A tagintézmény településén kívüli más településről érkező, általános iskolás korú tanuló felvételéről vagy átvételéről a tagintézmény vezetője dönt.

Jelentkezés 9. évfolyamra

Általános iskolai tanuló a középfokú iskolába az általános vagy a rendkívüli középfokú felvételi eljárás keretében vehető fel, a hatályos jogszabályokban részletezett módon. A felvételi követelményeket az egyes tagintézmények a felvételi eljárást megelőzően minden évben közzéteszik az Oktatási Hivatal által biztosított hivatalos fórumokon, a központi felvételi tájékoztatóban és az iskola honlapján. A felvételi eljárás részét képezi az alkalmassági beszélgetés.

Jelentkezés szakképzési évfolyamra

Az iskola szakképzési évfolyamára azok a tanulók jelentkezhetnek, akik a középiskolát sikeresen teljesítették (érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek), vagy szakközépiskola esetében a 8., ill. a 10. évfolyam (Szakképzési Hídprogram esetén az ott előírt 6. vagy 8. évfolyam) követelményeit teljesítették, vagy megfelelnek a 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről (továbbiakban: Szt.) 22. § (1)-(3) bekezdésben leírtaknak, emellett rendelkeznek a szakmára vonatkozó bemeneti kompetenciákkal, és megfelelnek a szakmák által előírt alkalmassági, ill. egészségügyi követelményeknek. Az a tanuló, aki jelentkezésekor is tanulói jogviszonyban áll iskolánkkal és az érettségi vizsga vagy a szakközépiskola követelményeit is iskolánkban teljesíti, tanulói jogviszonyát folytatva lép az iskola első szakképzési évfolyamába.

Tanulói jogviszony keletkezése

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. (A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel.) A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

A középfokú iskola és a kollégium – jogszabályban meghatározott keretek között – állapíthatja meg a tanulói jogviszony, kollégiumi tagsági viszony létesítésének tanulmányi feltételeit (a továbbiakban: felvételi követelmények). A középfokú iskola és a kollégium a felvételi követelményeket a tanév rendjéről szóló rendelet által meghatározott időben a felvételi tájékoztatóban köteles nyilvánosságra hozni. A szakképző iskola a felvételt a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerint egészségügyi, pályaalkalmassági követelmények teljesítéséhez kötheti. A pályaalkalmassági követelményeket a felvételi tájékoztatóban nyilvánosságra kell hozni.

Egyházi jogi személy által fenntartott intézményként – Nkt. 32. § (1) f) alapján – SZMSZ-ünkben és Házirendünkben a bencés szellemiséggel és a katolikus egyház tanításával összefüggő viselkedési és

megjelenési szabályokat, kötelességeket, jogokat és hitéleti tevékenységet írunk elő, melyek elfogadását a tanulók felvételekor vizsgáljuk. (Az így meghatározott kötelességek megszegése, elmulasztása miatt a gyermek, tanuló és a pedagógus ellen – Nkt. 32. § (1) g) szerint – fegyelmi eljárás indítható.)

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1. A választott kerettanterv

Iskolánk az oktatásért felelős miniszter által kiadott 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről mellékleteit képező kerettanterveket és a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról mellékleteit képező alapfokú művészetoktatási tantervi programokat, valamint a szakképzésért felelős miniszter által kiadott 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről mellékleteit képező szakképzési kerettanterveket és a 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről mellékleteit képező szakképzési és HÍD szakképzési kerettanterveket használja.

A tagintézmények a szabadon tervezhető órakeret felhasználásáról – a fenntartó jóváhagyásával – helyi szinten döntenek. Az órakeret felhasználását a pedagógiai program Függelékében tüntetik fel.

Az egyes tantárgyak részletes fejlesztési céljait, területeit, követelményeit, nevelési céljait és kulcskompetenciáit, valamint a tematikus egységek tartalmának részletes kifejtését a tagintézmények munkaközösségei által – a kerettanterv alapján – kidolgozott helyi tantervek tartalmazzák.

2.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógust megilleti a jog, hogy a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket ruházati és más felszereléseket.

A tankönyvek kiválasztásának elvi szempontjai intézményünkben:

- a munkaközösségi egységes tanmenetkészítés egységes tankönyvhasználatot feltételez, melynek kialakítása konszenzus útján történik,
- egyes tantárgyaknál kipróbált és bevált tankönyvcsaládokkal dolgozunk, amelyek váltására csak indokolt esetben kerül sor (pl. tanterv-váltás, új, használhatóbb tankönyv megjelenése),
- csak minden tanuló által, tanórai foglalkozáson használt tankönyv és segédlet vásárlása lehetséges,
- a tankönyvek kiválasztásánál mindig figyelembe vesszük a támogatási lehetőségeket (könyvtári állomány fejlesztése, vásárlási támogatások, ingyenes tankönyvek, stb.),
- a tankönyv megvásárolhatósága (ára) is fontos szempont,
- a tankönyvek és tanulmányi segédletek kiválasztásának, rendelésének és terjesztésének rendjét az SZMSZ szabályozza,
- a kedvezmények igénybevételének törvényi lehetőségeiről májusban iskolai nyomtatványon tájékoztatjuk és nyilatkoztatjuk tanulóink szüleit,
- 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben az új kerettantervnek megfelelő tankönyveket választunk az Nkt. és a 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről alapján.

A taneszközök vásárlásáról a beiratkozáskor adunk tájékoztatót. A választás alapelve a szükséges használhatóság és az anyagi elérhetőség.

Az órai foglalkozások közül a testnevelés és a szakmai gyakorlati foglalkozás igényel meghatározott ruházati felszerelést.

Testnevelés órán hagyományosan az egyes tagiskolák színeinek megfelelő pólót és sötét nadrágot viselnek tanulóink, a következők szerint: Balatonfüred és Pannonhalma fehér, Budaörs sárga, Budapest zöld, Kiskunfélegyháza piros, Miskolc kék, Szeged lila. A póló megvásárlására az iskola a beiratkozó tanulóknak szervezeten biztosít lehetőséget.

A tanműhelyi gyakorlati foglalkozásokon minden évben részt vevő tanulóink tanulmányaik ideje alatt kétszer részesülnek ingyenes munkaruha-ellátásban.

2.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Megvalósítandó pedagógiai feladataink:

- tanulási módszerek kialakítása,
- iskolai fegyelem és figyelem,
- kötelességérzet kialakítása,
- motiváció megteremtése,
- tanulásszervezés,
- teljesítmények növelése,
- kulcskompetenciák megalapozása,
- együttműködési készség fejlesztése,
- tanulói tudás megalapozása,
- mintaadás az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz,
- tanulók egyéni tanulási módszereinek és szokásainak megalapozása,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozása,
- egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatása,
- értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával,
- önismeret alakítása a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével és az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szerepű életkori jellemzők figyelembevétele,
- ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- kreativitás fejlesztése,
- írásbeliség és szóbeliség egyensúlyára való törekvés,
- tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával,
- helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása,
- magabiztos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, és az alapvető kommunikációs képességek, készségek elsajátítása,
- mentális képességek célirányos fejlesztése,
- önálló tanulás és önművelés megalapozása,
- együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikák és tanulásszervezési módok fokozatos kialakítása, bővítése.

Az általános iskola feladata az alapvető készségek, képességek – elsősorban a számolás, olvasás, írás – kialakítása, megszilárdítása. Felkészítés a középfokú tanulmányok folytatására. A középiskolai nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.

2.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg. Az óratervekbe heti 5 óra testnevelés került be. Vannak tagintézményeink, ahol a heti 5 óra testnevelésből 3 órát órarendi keretek között szerveznek meg és a fennmaradó 2 órát – a testnevelés órákon kívül – a sportköri foglalkozásokkal teremtik meg. A foglalkozások helyét és időtartamát az igazgatók rögzítik a terembeosztással együtt. Tagintézményeink lehetőségeit figyelembe véve a következő sportágakat részesítjük előnyben: vívás, kosárlabda, kézilabda, labdarúgás, röplabda.

2.5. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére. Választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik, továbbá tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás és a magasabb évfolyamba lépés tekintetében a választott tantárgyak esetében is a kötelező tanórai foglalkozásokra vonatkozó szabályok érvényesek.

A tanuló jelentkezhet a tagintézményenként évente meghirdetett foglalkozásokra is, a megadott határidőn belül. A választott foglalkozáson a tanuló egész évben köteles részt venni.

2.6. Választható érettségi vizsgatárgyak

	Középszint	Emelt szint
Balatonfüredi Tagintézmény	<ul style="list-style-type: none">▪ biológia▪ informatika▪ hittan▪ testnevelés▪ szakmai vizsgatárgy	<ul style="list-style-type: none">▪ biológia▪ informatika▪ testnevelés▪ szakmai vizsgatárgy
Budaörsi Tagintézmény	<ul style="list-style-type: none">▪ biológia▪ hittan▪ informatika▪ szakmai vizsgatárgy	<ul style="list-style-type: none">▪ informatika▪ szakmai vizsgatárgy
Budapesti Tagintézmény	<ul style="list-style-type: none">▪ biológia▪ fizika▪ hittan▪ testnevelés▪ szakmai vizsgatárgy	<ul style="list-style-type: none">▪ idegen nyelv▪ matematika▪ szakmai vizsgatárgy
Kiskunfélegyházi Tagintézmény	<ul style="list-style-type: none">▪ fizika▪ informatika▪ hittan▪ testnevelés▪ szakmai vizsgatárgy	<ul style="list-style-type: none">▪ fizika▪ testnevelés▪ szakmai vizsgatárgy
Miskolci Tagintézmény	<ul style="list-style-type: none">▪ fizika▪ kémia▪ földrajz▪ hittan▪ informatika▪ szakmai vizsgatárgy	<ul style="list-style-type: none">▪ biológia▪ szakmai vizsgatárgy
Szegedi Tagintézmény	<ul style="list-style-type: none">▪ biológia▪ földrajz▪ hittan▪ informatika▪ szakmai vizsgatárgy	<ul style="list-style-type: none">▪ matematika▪ szakmai vizsgatárgy

2.7. A középszintű érettségi vizsga témakörei az egyes érettségi vizsgatárgyakból

Az egyes témakörök részletes követelményeit a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről melléklete tartalmazza.

2.8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

2.8.1. Az iskola követelményrendszere

Minden iskola nevelő-oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a diákok számára, amitől esetileg – az iskolavezetés engedélyével – el lehet térni. Az ezeknek való megfelelés, vagy meg nem felelés alapelveit foglaljuk össze az alábbiakban.

A követelményrendszer több nagy csoportra osztható:

- tantárgyi követelmények, melyeket a NAT és a Kerettanterv alapján a helyi tanterv határoz meg (a követelményrendszer kialakításánál figyelembe kell venni a szakmai vizsgák és az érettségi vizsga követelményeit, valamint azt, hogy a tantárgyi megmértetésnek fontos részét képezik a tantárgyi versenyek, pályázatok),
- szakmai gyakorlati követelmények, melyeket a szakmai vizsgakövetelmények és a helyi tanterv határoznak meg,
- magatartási követelmények, melyek az alapvető keresztény értékekre, erkölcsre épülnek, és konkrétan az iskola házirendje tartalmazza,
- szorgalmi követelmények, melyek a diákok tanuláshoz, munkához való viszonyát tükrözik.

A követelmények betartása és betartatása több úton történik. Fontos a keretek betartatása a fegyelem és a fegyelmezés, a jutalmazás és a büntetés, az ellenőrzés, valamint a hiányosságok és elmaradások esetén a támogatás felajánlása, és az ehhez kapcsolódó világos megállapodás tanuló és tanár között. Világosan és konkrétan fogalmazódnak meg időkeretek, feladatok, követelmények, mindezzel személyessé válik az, ami általánosan érvényes volt.

A fegyelem, önfegyelem kialakításának eszköze a jutalmazás és a büntetés. Mindkettő akkor hatékony, ha időben és helyes mértékkel, valamint következetesen, kiszámíthatóan alkalmazzuk, és arányban áll a jutalmazandó, illetve büntetendő tettel.

Nem szabad senkit jutalmazással mások fölé helyezni, illetve büntetéssel megszégyeníteni. Egyik sem alkalmazható túl gyakran, mert hatását veszti. A büntetés együtt jár a megbocsátással, az újrakezdés lehetőségének a megadásával. A követelmények betartását segíti a folyamatos számonkérés és értékelés, melynek több szintje van a feleltetéstől kezdve a vizsgáztatásig.

2.8.2. Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei

Az igazságos értékelés előfeltétele a követelmények világos megfogalmazása és következetes érvényesítése. A tanulók értékelése-minősítése során a tantárgyi tervekben leírt követelményeket kell alkalmazni, ugyanakkor az egyes tanulókat önmaguk teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell úgy, hogy közben nem sérthetjük mások igazságérzetét.

Az iskola pedagógusai nevelő-oktató munkájuk során folyamatos, jól megtervezett és szervezett ellenőrzésre törekednek annak érdekében, hogy saját munkájuk hatékonyságát és a tanulók felkészültségét értékeljék. A folyamatos információszerezés az intellektuális teljesítményeken kívül kiterjed a személyiség más szféráira is, vagyis a tanulók személyiségének egészére.

Az ellenőrzés és az értékelés főbb jellemzői:

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei:

- számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével, irányításával hozzájutott, ami a tankönyvben szerepel,
- a számonkérésnek mindig a tanuló tudására kell irányulnia, a hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése,
- a tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni,
- az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét),
- a tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.
- a sajátos nevelési igényű tanulóknál a tanítás–tanulás–számonkérés folyamatában alkalmazzuk a méltányos elbírálás elvét.

2.8.3. *Az ellenőrzés*

Az ellenőrzés fajtái:

- házi feladat ellenőrzése,
- füzetvezetés ellenőrzése,
- szóbeli feleltetés (bejelentés nélkül, előző óra anyagából),
- írásbeli számonkérési formák (hátrébb részletezve)
- témazáró dolgozat,
- dolgozat,
- röpdolgozat,
- írásbeli felelet,
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat,
- a tanuló teljesítményének gyakorlati, illetve manuális ellenőrzése (pl. művészeti tevékenységek esetén, testneveléssel összefüggő mozgásos tevékenységek esetén).

Az ellenőrzés funkciói:

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következésképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

2.8.4. *Az értékelés*

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét – a törvényben foglalt kivételek fenntartásával – tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök végzi, az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, tanév végén bizonyítvány útján értesíti. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

A folyamatos értékelés szerepe:

- visszajelzés a diáknak a továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére), szóbeli felelet értékelése,

- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készletanyagokban nyújtott teljesítmény értékelése),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére érdemjeggyel és hozzáfűzött megjegyzésekkel, tanácsokkal),
- szülőknek üzenő füzet vagy ellenőrző révén küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy a kiemelkedően jó teljesítményekről.

2.8.5. *Az ellenőrzés és az értékelés pedagógiai szerepe*

Az ellenőrzés és az értékelés oktatásunk szerves része, jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésben is (ösztönzést ad, növeli a felelősségérzetet és az önértékelő képességet, önnevelésre készítet). Az iskolában folyó értékelő tevékenység további célja, hogy az ellenőrzés során feltárt adatokra, tényekre támaszkodva azt vizsgálja, hogy az oktató-nevelő munka és annak eredményei mennyire felelnek meg az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseknek. Az oktató-nevelő munka értékelésének alapvető feladata az is, hogy megerősítse a pedagógusokat munkájuk helyességében, vagy feltárja a hibákat, hiányosságokat, és így ösztönözzön a kijavításukra.

Az objektív, igazságos értékelés, osztályozás csak világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer alapján lehetséges. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, az osztályozás a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható legtöbbet nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, épüljön a bizalomra.

Bármely tantárgy ellenőrzési-értékelési rendszerében elengedhetetlen követelmény a folyamatosság. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeli és írásbeli számonkérés megfelelő egyensúlyát, természetesen az adott tantárgy sajátosságait figyelembe véve. Még a "feladatmegoldó" tárgyakban sem hagyható el a rendszeres szóbeli ellenőrzés, számonkérés. A tanár értékelési szempontjainak kialakításakor legyen következetes, kerülje a szubjektív elemeket. Adjon rá lehetőséget, hogy szempontrendszerét a tanulók is megismerhessék.

Az egyes tantárgyak helyi tantervében évfolyamonként meg kell határozni a tanév során írandó nagy- vagy témazáró dolgozatok számát. Az arányos terhelés miatt célszerű, hogy a tanárok egymás között egyeztessék egy-egy osztályban a témazáró dolgozatok idejét, ill. azt előre jelezzék.

A félévi értékelés visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő-e, a képességei szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, valamint visszajelzést kell adnia arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.

Az év végi osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.

A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza teljes jogkörrel és felelősséggel.

A tanulók az ellenőrzés során munkájukról visszajelzést kapnak. Ez történhet például metakommunikáció útján, egy-két mondatos értékeléssel, pontokkal, vagy + és – jelekkel (melyeket később osztályzatokra váltunk), valamint közvetlen osztályzattal. Lényeges, hogy bármilyen rendszer szerint is értékelünk, ez végül osztályzatokban is jelenjen meg az 1-től 5-ig tartó skálán, és ezt is hozzuk a tanuló tudomására.

Az osztályozó naplóba törtszámú osztályzat nem írható.

2.8.6. Az ellenőrzés és értékelés gyakorlata

Az általános iskola első évfolyamán, valamint a második évfolyam első félévében a tanulók értékelése szövegesen történik.

Minden tanulónak minden tantárgyból minimálisan a heti óraszám kétszeresének megfelelő, de legalább három érdemjegye van félévente, egyenletesen elosztva, kivéve a szakképzési évfolyamokon előforduló moduláris oktatást, ahol igen alacsony óraszámok esetén ettől el lehet térni. A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét e jegyek alapján értékeli, feltéve, hogy a tanuló hiányzásai az adott időszakban nem érik el a tantárgy óraszámának jogszabályban előírt mértékét.

A szorgalmi időben kapott érdemjegyeket az elektronikus napló személyre szóló, a tanulók személyiségi jogait egyéni azonosítóval és biztonsági jelszóval védő tanulói/szülői tájékoztató felületén közöljük, vagy a tanuló bejegyzzi a tájékoztató füzetébe, illetve ellenőrző könyvbe. A szülő a papír alapú bejegyzéseket aláírásával veszi tudomásul.

A szülőknek joguk és kötelességük tájékozódni gyermekük tanulmányi előmeneteléről, osztályzatairól. Erre módjuk nyílik az elektronikus napló ezt a célt szolgáló tájékoztató felületén (a számukra kiosztott egyéni azonosítók és jelszavak segítségével), vagy a tájékoztató füzet, illetve az ellenőrző könyv útján, valamint az osztályfőnökkel folytatott megbeszélés vagy a szaktanári fogadóóra során. Amennyiben a tanuló munkájában alapvető hiányosság tapasztalható és a követelményeknek nem tud eleget tenni (vagyis bukásra áll), a szaktanár jelezze ezt a szülőknek és az osztályfőnöknek.

Az iskola november és április végén is tájékoztatja a szülőket, illetve a nagykorú tanulókat a tanulmányi eredményekről, különösen a félévkor vagy tanév végén várható elégtelen osztályzat(ok)ról.

Egyes tanulói teljesítmények súlyozott értékeléséről – így például a témazáró dolgozatok kétszeres súllyal való értékeléséről – a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének és a pedagógiai programban foglaltaknak (jegytípusok súlyozása, vizsgajegyek súlyozása, két tanítási nyelvű képzések idegen nyelvű alapóráinak súlyozása stb.) figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál nagyobb súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe eltérő színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül.

Indokolt esetben (pl. súlyos betegség miatti tartós hiányzást követően) megfelelő időt kell biztosítani a tanulónak a felkészülésre, az elmaradás pótlására, illetve lehetőséget kell adni az elégtelen témazáró osztályzat kijavítására. Az egyéb osztályzatok javítására lehetőség adható, amennyiben az a tanuló tanulmányi fejlődését szolgálja.

Az órai aktivitás, házi feladat plusz és mínusz ponttal értékelhető.

Elégtelen félévi osztályzat esetén a diáknak javasoljuk, hogy – ha van ilyen – az iskola (a szaktanár) által szervezett felzárkóztatáson vegyen részt, illetve keresse meg a szaktanárt felzárkóztatás céljából.

A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat. A tantárgyi dicséreteket az osztálynaplóban, az ellenőrzőben „5d” jelöléssel, az egyéb (osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi) dicséreteket megjegyzés formájában dokumentálni kell, valamint tanév végén a törzslap megfelelő rovatába is be kell jegyezni. A bizonyítványhoz mellékelve külön (pl. oklevélben) tüntethetők fel a dicséretetek.

2.8.7. A tanulmányi munka értékelésének és minősítésének érdemjegyei, osztályzatai és tartalma

- jeles (5) a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes, a tantárgy szaknyelvén is pontosan, szabatosan fogalmaz, kiemelkedő teljesítményt nyújt,
- jó (4) a tanuló kevés hibával sajátította el a helyi tanterv követelményeit, tudását kisebb bizonytalanságokkal, jelentéktelen hibával alkalmazni is tudja,

- közepes (3) a tanuló a követelményeket pontatlanul, több hibával, felszínesen teljesíti, tudását csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni,
- elégséges (2) a tanuló a tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz éppen elegendő részét sajátította el, fogalmakat nem ért, önálló feladatvégzésre nem képes, kizárólag nevelői segítséggel képes önálló munkavégzésre,
- elégtelen (1) a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges ismeretekkel, önálló munkavégzésre nevelői segítséggel sem képes, megtagadja a munkát.

A félévi és tanév végi osztályzatok megállapításánál a tanév összes érdemjegyének – jegytípusoktól függő súlyozásával kapott, százalós értékre kerekített – átlagát vesszük alapul a következők szerint

átlag	osztályzat
4,60 - 5,00	▪ jeles (5)
4,41 - 4,59*	jeles (5) vagy jó (4)
3,70 - 4,40	▪ jó (4)
3,51 - 3,69*	jó (4) vagy közepes (3)
2,70 - 3,50	▪ közepes (3)
2,51 - 2,69*	közepes (3) vagy elégséges (2)
1,90 - 2,50	▪ elégséges (2)
1,71 - 1,89*	elégséges (2) vagy elégtelen (1)
1,00 - 1,70	▪ elégtelen (1)

*Ezekben az esetekben a szaktanár jogosult dönteni a két osztályzat között (pl. 4,48 átlag esetén jeles vagy jó osztályzatra értékelheti a tanuló teljesítményét).

Résztantárgyakat tartalmazó tantárgy esetében, amennyiben bármelyik résztantárgyából elégtelen osztályzatot szerzett a tanuló, úgy a tantárgyi jegye is elégtelen lesz.

2.8.8. Az egyes jegytípusok és súlyozásuk

Jegytípus	Súlyozása
Normál (írásbeli, szóbeli)	1
Témazáró	2
Kisérettségi	3
Szorgalmi	0,5
Osztályozó vizsga	vizsgán kapja a félévi / tanév végi osztályzatát

2.8.9. Két tanítási nyelvű képzések idegen nyelvű óráinak súlyozása

A Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium Kiskunfélegyházi PG Tagintézményében az angol nyelvű munkaközösség és a német nyelvű munkaközösség megállapodott abban, hogy a két tanítási nyelvű képzéseknél – felmenő rendszerben – a félévi, illetve a tanév végi osztályzat kialakításánál az idegen nyelvű **al**apórák átlagát háromszoros, míg a **lektor**órák átlagát egyszeres szorzóval számítja. A nyelvi előkészítő évfolyamok esetében a kommunikáció, az alap és a nyelvtan tantárgyak átlagát háromszoros, a lektorórák átlagát egyszeres szorzóval kell beszámítani a félévi, illetve a tanév végi osztályzatba. Résztantárgyakat tartalmazó tantárgy esetében, amennyiben bármelyik résztantárgyából elégtelen osztályzatot szerzett a tanuló, úgy a tantárgyi jegye is elégtelen lesz. A félévi és tanév végi elégséges osztályzat feltétele, hogy a tanuló minden résztantárgyból elérje az elégséges osztályzatot.

2.8.10. Nyári, idegen nyelvi gyakorlat értékelése

A Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium Kiskunfélegyházi PG Tagintézményében a nyelvi előkészítő osztályok tanulói tanév végén kötelesek egy 35 órás nyelvi gyakorlaton részt venni. A gyakorlat pontos idejéről a tanulók a tanév során kapnak tájékoztatást.

A gyakorlat helye az iskola számítástechnikai terme, ahol minden szükséges eszköz a tanulók rendelkezésére áll. A gyakorlat során a két tanítási nyelvű képzésekhez illeszkedő országok történelmének, irodalmának, földrajzának és kultúrájának mélyebb megismerésére kapnak lehetőséget a diákok.

A gyakorlat végére a tanulóknak önálló prezentációt kell készíteniük a szaktanárok által kijelölt témában. A prezentáció követelményeiről a tanulók a gyakorlat megkezdésekor kapnak tájékoztatást. Amennyiben a tanuló által bemutatott prezentáció nem felel meg ezen követelményeknek, a tanuló nem teljesítette az idegen nyelvi gyakorlatot, ezért az évfolyam megismétlésre köteles.

2.8.11. A 3 éves szakközépiskolai képzésben részt vevők közismereti értékelése

Közismereti, közéleti és életvezetési program alkalmazása során csak a tanulói jelenlét, valamint a tanórákon tanúsított aktív együttműködés feltételezésével és igazolásával lehet értelme annak, hogy az egyes évfolyamok esetében olyan követelményeket fogalmazzunk meg, melyek teljesítése nélkül az iskola, a pedagógus nem támogathatja a tanuló továbblépését a magasabb évfolyam(ok)ra. A tanulók között számosan lehetnek olyanok, akik az iskolát követően azonnal – vagy néhány év kihagyást követően – szeretnének továbbtanulni. Ehhez a legfontosabbnak a felnőttkori, különféle típusú és keretek között zajló tanulást (is) megalapozó tanulási készségek/képességek birtoklását tartjuk. Ezt tekintjük a legalapvetőbb, a mindenkori (tovább)tanulást elősegítő és támogató elemnek.

A tanulók számára a program meghatározza a továbblépés feltételeit is. Az egyes műveltségterületek/tantárgyak esetében megfogalmazott követelmények azt a minimumot jelentik, amelyek teljesítése nélkül a tanulás magasabb évfolyamon történő folytatása nem lehetséges.

A magasabb szintű követelmények kidolgozását, a tanulói teljesítmények közötti differenciálást, a részletes szempontrendszer a helyi programban a szakközépiskolai közismereti tantervben rögzítettük. A tanulói teljesítmények visszajelzése tanév közben érdemjegyekkel és szöveges értékeléssel történik. Az év végi értékelés osztályzattal történik.

2.8.12. Az iskolai írásbeli számonkérés elvei, formái, rendje és korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe és súlya

A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánna. Ugyanakkor már a középiskolába bekerüléskor és ezt követően is, pl. az érettségi és a felsőoktatási intézmények vizsgarendszere az írásbeli számonkérési formákat részesíti előnyben. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése szintén az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ezzel szemben a tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.

Az írásbeli számonkérés elvei:

- a félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére, amelyekből későbbi tanulmányaik során a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni (illetve tehetnek),
- a bizonyítottan részképesség-hiányos (dyslexiás, dysgraphiás), illetve írásképtelenséget okozó fogyatékkal élő diákokat az írásbeli számonkérés alól a szakértői véleményben foglaltak szerint fölmentjük,

- az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok visszajelzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni,
- az írásbeli kifejezőképesség fejlesztésébe beleértjük azt is, hogy megtanítsuk a diákokat az információhordozók használatára. (pl. szövegszerkesztés, Internet használata levelezésre, forrásgyűjtésre stb.),
- a diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját 15 munkanapon belül értékelni, javítani kell, ellenkező esetben annak fontosabb visszajelzés jellege háttérbe szorul „jegyszerző” funkciója mögött.

Az írásbeli számonkérés formái:

- témazáró dolgozat: egy teljes tantervi témakör számonkérésére szolgáló, egy egész tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, ahol a feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak,
- dolgozat: egy tantervi téma valamely részének (néhány órára feladott egységének) számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető,
- röpdolgozat: előző tanórai tananyag elsajátításának számonkérésére szolgáló, rövid írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető,
- írásbeli felelet: néhány tanuló tudásának egyidejű mérésére, vagy szóbeli feleletre ideiglenesen vagy tartósan képtelen tanuló szóbeli feleletének kiváltására szolgáló írásbeli számonkérési forma.

Az írásbeli számonkérés rendje és korlátai:

- témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti,
- egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk,
- dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, ill. a haladási naplóban előre jelezi,
- röpdolgozat íratását a szaktanárnak nem kell előre bejelentenie,
- ha csak lehetséges (korábban megindokolt okok miatt), a szóbeli feleltetést kell előnyben részesíteni az írásbeli feleltetéssel szemben,
- a megírt, beadott dolgozatot a szaktanár 15 tanítási napon belül kijavítja és értékeli,
- azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelezhető, így ekkor dolgozatot sem írhat,
- ha a szaktanár a témazáró dolgozatokra adott érdemjegyeket a félévi és a tanév végi osztályzatok megállapításakor – a munkaközösség előzetes véleményének és a tantárgyi követelményrendszerben rögzítetteknek a figyelembe vételével – kétszeres súllyal kívánja figyelembe venni, akkor erre a tényre a tanév elején felhívja a tanulók figyelmét.

Az írásbeli számonkérés értékelése:

- a dolgozat értékelésénél a következő, a dolgozatra adható összes pontszám százalékában megadott ponthatárokat alkalmazzuk
- jeles (5) = 80,0-87,5 százaléktól,
- jó (4) = 60,0-75 százaléktól,
- közepes (3) = 40,0-62,5 százaléktól,
- elégséges (2) = 25,0-50 százaléktól,
- a tanárok a megadott százalékos értékek között határozhatják meg a ponthatárokat,
- a tanároknak az általuk tanított tantárgyból valamennyi osztályukban minden tanév első tanóráján ismertetniük kell a tanulókkal az írásbeli számonkérés általuk alkalmazott százalék-határait.

A kapott osztályzatokat a tanulók a tájékoztató füzetbe, illetve az ellenőrző könyvbe kötelesek beírni (amennyiben az elektronikus napló helyett vagy mellett azt használják), a tanárok pedig negyedévente ellenőrzik azt.

Témazáró dolgozat alól nincs felmentés. Dolgozati időpontok ütközése esetén az érdekelt tanárok jussanak megegyezésre.

2.8.13. *Az egyes modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezéséhez*

Az egyes tantárgyak és a helyi óratervben külön oktatott modulok követelményeinek teljesítését a jogszabályban is előírt öt fokozatú skálával értékeljük (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen).

Az egyes tantárgyakba integrált kerettantervi modulokat (pl. egészségtan) a befogadó tantárggyal együtt értékeljük. Egyetlen érdemjegyet kap a témakör értékelésekor a tanuló akkor is, ha a szaktanár az integrált tantárgyon belül az adott témakörbe a modultantárgy tananyagát is beépítette.

A szaktanár a befogadó tantárgy és a modultantárgy tananyagát témakörönként elkülönítve is oktathatja. A félévi és az év végi osztályzat kialakításakor a különböző témakörökben szerzett érdemjegyek között nem teszünk különbséget.

A 3 éves szakközépiskolai képzésben az egyes modulokat tantárgyakra bontottunk, és azokat külön-külön osztályozzuk vagy szövegesen értékeljük.

2.8.14. *Összegzés*

Az egységes szemléletű ellenőrzés és értékelés kialakítását megbeszéléseknek, továbbképzésnek kell megszilárdítania, hogy a tapasztalatcsereken a tantestület tagjai megismerkedhessenek a pedagógia korszerű módszereivel.

Az ellenőrzés gyakorlatában a kor követelményeihez igazodva növekednie kell a problémamegoldó jellegű, kreativitást igénylő feladatok számának.

2.9. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

2.9.1. *A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei, formái*

A magatartás fogalma:

- a magatartás a tanuló viszonya az iskola értékrendjéhez, a házirendben rögzített viselkedési normák és íratlan viselkedési szabályok betartásának szintjeihez, valamint társaihoz, tanáraihoz és az iskola más dolgozóihoz,
- a magatartás nem azonos a magaviselettel, minthogy a magatartásjegy kialakításában nem csupán a fegyelmezettség szintje, sokkal inkább a közösséghez való viszony és a morális tulajdonságok (pl. becsületesség, kudarctűrés, önfegyelem) játsszák a döntő szerepet.

A tanuló magatartásjegyében kifejezésre jut

- az iskolába járási fegyelme (a házirendben meghatározott igazolatlanul mulasztott óraszám),
- a társaihoz való viszonya (pl. segítőkészség, szolidaritás stb.),
- a tanáraival szemben tanúsított magatartása (udvariasság...),
- beszédstílusa, a kulturált magatartás szabályaihoz való viszonya az iskolában és az iskolai szervezésű rendezvényeken;
- a tanuló korábbi magatartásához képest történt (pozitív vagy negatív irányú) változása,
- óra alatti magaviselete (a fegyelmezettség szintje).

A szorgalom fogalma:

- a szorgalom a tanuló viszonya a tanuláshoz (aktivitás, érdeklődés).

A tanuló szorgalomjegyében kifejezésre jut

- a tanuló tudás iránti igénye (szelektál-e a tárgyak között vagy minden tárgyat igyekszik tanulni),
- a tanuló képességéhez mért teljesítménye,
- a tanuló feladattudata (kötelező feladatai megoldásának, elkészítésének minősége, igényessége),
- a tanuló részvétele az órák menetében (aktivitás),

- a tanuló írásos és manuális munkáinak külalakja, iskolai felszerelésére vonatkozó igényessége (pl. milyen gyakran hagy otthon kötelező felszerelési tárgyat).

A szorgalomjegyben kifejezett értékelés alapelvei:

- az abszolút teljesítmény helyett a relatív, tehát a képességhez mért teljesítmény minősítésének eszköze,
- az órai aktivitás csak a személyiségből fakadó tulajdonságok figyelembevételével minősíthető (a zárt, csendes, lassú, elmélyült tanuló nem kaphat elmarasztalást, amiért az órákon ritkábban jelentkezik, nyilvános szereplést nem szívesen vállal önként),
- a szorgalomjegyben tükröződnie kell a változásnak (a korábban tanúsított szorgalom javulásának vagy romlásának),
- a szorgalomjegytől – amennyire lehet – el kell különíteni a magatartásjegyet (a fegyelmezettség önmagában nem azonos a példás szorgalommal, a fegyelmezetlenség nem jelenti a szorgalom hiányát, illetve aki aktív, szorgalmas, nem biztos, hogy példás magatartású is).

A magatartás és szorgalom minősítése:

- az értékelést nevelési eszköznek tekintjük, amely visszajelzést ad a tanulóknak a róluk kialakított általános képről, ennek változásáról, valamint viszonyítás alapjául szolgálhat és motivációt jelenthet számukra,
- a követelmények megfogalmazásánál figyelembe kell venni a korosztály életkori sajátosságait,
- az iskolában eltöltött évek során fokozatosan kell a gyerekek gondolkodásában elmélyíteni és tudatosítani azon értékek fogalmát, amelyek tükrében minősítjük magatartásukat és szorgalmukat, hiszen célunk, hogy mindinkább magukénak érezzék őket, elfogadásuktól eljussanak a velük való azonosulásig.

Folyamatos minősítés:

- a pedagógusok folyamatosan, rendszeresen és következetesen reagálnak a tanulók megnyilvánulásaira (tanórán és tanórán kívüli szervezett foglalkozásokon),
- kirívó magatartásbeli vétség, illetve a munkamorál feltűnő romlása esetén a szülőket szóban vagy írásban tájékoztatjuk,
- kiemelkedő teljesítmény jutalma (pl. versenyeredmény, rendezvényen való szereplés, szervezőmunkában való részvétel...) szóbeli és írásbeli dicséret lehet,
- a magatartás és a szorgalom értékelése általános iskolában valamennyi évfolyamon havi rendszerességgel történik, középiskola nappali rendszerű képzései esetén pedig félévente,
- a magatartás és a szorgalom értékelését az osztályfőnökök koordinálják, egyeztetik az adott osztályt tanító pedagógusok szintjén.

Félévi és tanév végi értékelés és minősítés a magatartás- és szorgalomjegyek kialakítása esetében:

- az osztályzatok kialakításakor az adott időszak teljesítményét, valamint a félév, illetve az egész tanév alatt bekövetkezett változásokat kell figyelembe venni,
- az értékelés és minősítés elsősorban a tanárok közvetlen tapasztalataira épül, és kiterjed a tanulók teljes iskolai tevékenységére, továbbá az iskolán kívül szervezett programok, versenyek, rendezvények területére,
- az osztályzatok megállapítása az osztályfőnök feladata, aki a minősítésben felhasználja az osztályban tanító tanítók, szaktanárok véleményét, és figyelembe veszi az osztály tanulóinak értékelését is (ezeket saját belátása szerint kérheti írásban, statisztikailag feldolgozható formában, vagy szóban, esetleg indoklással),
- általános iskola első évfolyamán, valamint a második évfolyam első félévében a tanulók értékelése szövegesen történik,
- az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti (az adott osztályban több tantárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó, szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó),
- lehetőséget kell adni a diákoknak önmaguk értékelésére és egymásról alkotott véleményük nyílt megbeszélésére is,
- az értékelés és minősítés négy kategóriába való besorolással történik:

- a magatartás esetében példás (5), jó (4), változó (3) és rossz (2),
- a szorgalom esetében példás (5), jó (4), változó (3) és hanyag (2) osztályzattal,
- az osztályzatok megállapításához igyekeztünk olyan egységes szempontrendszert kialakítani, amely a tantestület egésze által elfogadható, az osztályfőnökök gyakorlatában jól hasznosítható, ám alkalmazása során természetesen figyelembe kell venni a tanulók és az osztályok egyéni jellemzőit és körülményeit, ugyanakkor iskolai szinten mégis törekednünk kell az egységes gyakorlatra,
- nem szabad a tanuló magatartását és szorgalmát mereven, a személyiségvonásainak figyelmen kívül hagyásával értékelni és minősíteni,
- semmilyen körülmények között nem megengedett a kollektív büntetés (csoport vagy osztály szintű alulértékelés),
- az értékelés és minősítés semmiképp nem tükrözhet tanári rokon- vagy ellenszenvet,
- az értékelés és minősítés nem büntetés és nem megtorlás, hanem folyamatos értékelés, melynek célja minden esetben a nevelés, a jobbítás, a segítségnyújtás,
- amennyiben a kiskorú tanuló szülője nem ért egyet a pedagógusok által kialakított értékeléssel, minősítéssel, az osztályfőnöknek (ill. az osztályban tanító bármely tanárnak) törekednie kell a szülő meggyőzésére.

2.9.2. A magatartás értékelésének és minősítésének szempontjai (iránymutató szándékkal)

Példás (5)

- részt vesz a közösségi élet megszervezésében és védelmében, a közösségi tulajdont megbecsüli és védi (épület, berendezés, eszközök, szolgáltatások),
- a közösségért végzett munkáját felelősséggel végzi (hivatali teendők, hetesség, tisztaság, pontosság),
- az iskola célkitűzéseit magáévá teszi és megvalósításán dolgozik,
- az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja,
- nincs fegyelmi büntetése,
- mások véleményét tiszteletben tartja, munkájukat becsüli és segíti (bírálat, kritika),
- a gyengébbeket felkarolja és erejéhez mérten segíti (tanulás, barátság),
- iskolai munkáját lelkiismeretesen végzi, önművelésén tudatosan dolgozik (emiat a változó szorgalmú nem lehet példás magatartású),
- a többiek felnéznek rá (pozitív példakép),
- önismeretre, önnevelésre törekszik (önuralom, fegyelmezettség, türelem),
- egyeneslelkűség, becsületesség, őszinteség, udvariasság jellemzi,
- meg nem engedett módon nem törekszik előnyökhöz jutni, s az ilyen előnyszerzést elítéli,
- a fizikai munkát becsüli és szívesen végzi,
- szórakozásaiban nem könnyelmű, másokra is tekintettel van,
- testi egészségét védi (alkoholfogyasztás, dohányzás mellőzése), testét gondozza (sportol!), ruházata tiszta, ápolat.
- környezetének kialakításában esztétikai igényesség jellemzi.

Jó (4)

- az iskola célkitűzéseit elfogadja, megvalósításukra törekszik,
- közösségi ember, a közösségi tulajdont nem rongálja, hanem védi,
- mások véleményét meghallgatja, munkáját nem akadályozza, bírálatában általában pozitív,
- iskolai munkáját, megbízatásait elvégzi,
- a gyengébbeket nem bántja, ha alkalma van rá, segíti őket,
- igyekszik nevelni magát, ritkán vét az önuralom és a fegyelem terén,
- becsületes és őszinte,
- a meg nem engedett előnyszerzés módszereit elítéli, és nem is csinál,
- nem vonja ki magát a fizikai munka alól,
- szórakozásaiban nem túlzó, a jó ízlést nem sérti,

- testét gondozza, ruházata rendes és tiszta, káros szenvedélyei nincsenek,
- maximum egy súlyos fegyelmi büntetése van.

Változó (3)

- az iskola célkitűzéseit csak részben fogadja el, szembe is fordul velük,
- önző, a közösségi tulajdont nem becsüli,
- kritikája kíméletlen, romboló,
- kötelességteljesítésében, megbízásai vállalásában hanyag,
- a gyengébbeket bántja,
- megalkuvó, cinikus,
- nem törekszik önuralomra, fegyelmezettségre,
- kihívóan feltűnést keltő,
- a meg nem engedett előnyszerzés módszereit elfogadja és él velük,
- a fizikai munka alól kivonja magát,
- szórakozásaiban túlzó, könnyelmű, másokra nincs tekintettel,
- teste, ruházata gondozatlan, rendetlen,
- egészsége védelmében könnyelmű (dohányzás, alkoholfogyasztás),
- súlyos fegyelmi büntetésben többször részesült.

Rossz (2)

- az iskola célkitűzéseit nem fogadja el, szembehelyezkedik velük,
- elsősorban saját érdekeit nézi, a közösség életét zavarja,
- a közös tulajdont rongálja,
- kötelességét csak büntetés kilátásba helyezése esetén végzi,
- szertelen, durva, botránkozató,
- bármi áron érvényesülni akar,
- figyelmeztetés ellenére súlyosan megsérti az együttélés szabályait és az intézet rendjét,
- iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért a fegyelmi büntetések valamelyik súlyosabb fokozatában részesült.

Megjegyzés:

- a magatartás elbírálásakor a felsorolt szempontok közül legalább kétharmadának együttes megléte (vagy megsértése) szükséges,
- a fenti minősítéseket módosíthatják a házirendnek az igazolatlan hiányzásokra vonatkozó előírásai,

Általános iskolában az értékelés – figyelemmel a fenti szempontokra is – az alábbi táblázatban rögzítettek szerint történik.

	Magatartás	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)
1.	Aktivitás, példamutatás	igen magas fokú	közepes	gyenge	negatív, vagy romboló
2.	A közösségi célok érdekeinek figyelembevétele / munkában való részvétel	figyelembe veszi / élen jár	ellene nem vét / aktívan részt vesz	ingadozó / közömbös	szemben áll / érdektelen
3.	Hatása a közösségre	Pozitív	befolyást nem gyakorol	nem árt	negatív
4.	Törődés társaival	Gondos, segítőkész	segítőkész	ingadozó	közömbös, gátló
5.	Házirend betartása	Betartja, arra ösztönöz	betartja	részben tartja be	sokat vét ellene

6.	Viselkedés, hangnem	Kifogástalan	kívánnivalót hagy maga után	udvariatlan, nyegle	durva, goromba
7.	Fegyelmezettség	Nagyfokú	megfelelő	gyenge	elégtelen
8.	A témaheteken és projektekben való részvétel	Aktív, kezdeményező, kreatív, motivált	megfelelő	rapszodikus	érdektelen, passzív

2.9.3. A szorgalom értékelésének és minősítésének szempontjai (iránymutató szándékkal)

Példás (5)

- munkáját rend, fegyelem, pontosság és igényesség jellemzi,
- az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken, ill. az iskola nyújtotta egyéb önképzési lehetőségeket kihasználja,
- a tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mérten maximálisan és rendszeresen felkészül,
- az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába.

Jó (4)

- többletmunka nélkül, tehetségének megfelelően tanul,
- irányításra szorul, néha ösztönzést igényel,
- hangulata hatással van munkájára,
- néha kapkod és pontatlan,
- az érdeklődési körébe tartozó tárgyakból jó eredménnyel dolgozik, de a többieket elhanyagolja.

Változó (3)

- nem tanul tehetségének megfelelően,
- a munkájára folytonosan figyelmeztetni kell,
- munkájának külalakja gondozatlan,
- munkavégzésében kiszámíthatatlan, ötletszerű, válogat,
- egy tárgyból elégtelen.

Hanyag (2)

- munkájával nem törődik, rendszeresen elhanyagolja, munkájában megbízhatatlan,
- képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- egy vagy több tárgyból elégtelen.

Megjegyzés:

- a szorgalom elbírálásakor az egyes osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább kétharmadának az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Általános iskolában az értékelés – figyelemmel a fenti szempontokra is – az alábbi táblázatban rögzítettek szerint történik.

	Szorgalom	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
1.	Tanulmányi munka	igényes	figyelmes	ingadozó	hanyag
2.	Munkavégzés	kitartó, pontos, megbízható	rendszeres	rendszertelen	megbízhatatlan
3.	Általános tantárgyi munkavégzés Önálló munkavégzés	mindent elvégez	ösztönzésre dolgozik	önállótlan	feladatait nem végzi el
4.	Többféle feladatot vállal-e?	igen	keveset	ritkán	nem
5.	Munkamegosztás: - önellenőrzés	igen jó	jó	közepes	gyenge, vagy nincs

	- önálló munkavégzés				
6.	Tanórán kívüli információk felhasználása	igen sokszor, rendszeresen	előfordul	ritkán	egyáltalán nem
7.	Fegyelmezettség	nagyfokú	megfelelő	gyenge	elégtelen
8.	A témaheteken és projektekben való részvétel	aktív, kezdeményező, kreatív, motivált	megfelelő	ingadozó a teljesítménye, ösztönzésre szorul	érdektelen, passzív

2.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A „házi feladat” és „házi dolgozat” céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat,
- készségi szintig gyakorolni a tanult algoritmusokat,
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában,
- alkotómunkát végezni valamely témában.

A „házi feladat” és „házi dolgozat” elvei:

- házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz ha a fenti célok egyikét sem szolgálja),
- a házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta minimum 5-6, sőt akár 7-8 órája is van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot,
- csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes (ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére, elkészítésére, megoldására mindenki képes,
- a házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell – a szaktanárok az írásbeli házi feladatokat ellenőrzik, a hibás megoldásokat kijavítják – pedagógusaink törekszenek arra, hogy a tanulókat az írásbeli házi feladatok rendszeres elkészítésére ösztönözzék,
- az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint
- nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad,
- meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (pl. igazolt betegség) mulasztotta azt el,
- a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel (érdemjegyet csak tudásra adunk, míg az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető, ezért a házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni, mint pl. a feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megírása, pótfeladat kitűzése stb.),
- az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagot kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell,
- tanítási szünet idejére kötelező házi feladat nem adható, a szünetet megelőző és követő napokra is csak annyi, amennyi egyik órától a másikkra szokásos,
- a beadandó házi dolgozat vagy alkotás (könyvtári vagy internetes kutatómunka, forrásfeldolgozás, projektfeladat, képzőművészeti alkotás stb.) a tanuló nagyobb elmélyülést igénylő, egyéni vagy csoportos kutató, ill. gyűjtőmunkára épülő, vagy a tanuló kreativitását igénylő munka, mely az aktuális tananyag részéhez kapcsolódik és a tanórai keretek közt elsajátított ismeretek elmélyítését vagy kiegészítését szolgálja.

A „házi dolgozat” íratásának rendje és korlátai:

- a beadandó házi dolgozat vagy alkotás elkészítésének, beadásának határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell kitűzni, legalább három tanítási héttel előre,
- az elkészítési, beadási határidőt a szaktanár úgy határozza meg, hogy a határidőt megelőző két hétre másik, már kiadott házi dolgozat határideje ne essék,
- a beadandó házi dolgozat vagy alkotás elkészítési, tartalmi és formai követelményeit tanórán, valamennyi tanuló számára világosan kell meghatározni,
- a tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.
- az elkészített, beadott házi dolgozatot vagy alkotást a szaktanár a kitűzött határidőt követően 15 tanítási napon belül kijavítja és meghatározott szempontok szerint érdemjeggyel értékeli,
- igazolt mulasztásra hivatkozva a tanuló a szaktanártól kérheti a beadási határidő módosítását.

Az otthoni felkészüléshez kötelezően előírt szóbeli feladatok kiadásának rendje és korlátai:

- az otthoni felkészüléshez előírt kötelező szóbeli házi feladatot a szaktanár a tanórán adja ki,
- a kiadott feladatot a szaktanár a kiadását követő tanórán kéri számon,
- a kiadott feladat elvégzése a tanulók számára kötelező, kivéve, ha a szaktanár a feladatot kifejezetten szorgalmi házi feladatként adja ki,
- a kötelező szóbeli házi feladatból a szaktanár a tanulót a következő tanórán beszámoltathatja, teljesítményét érdemjeggyel értékelheti, kivéve, ha az itt felsorolt feltételek valamelyike nem teljesül, vagy a tanuló az előző tanóráról igazoltan hiányzott – ilyenkor a tanuló kérésére a kapott érdemjegyet az értékelésnél, minősítésnél nem vesszük figyelembe.

Az OKJ vizsgát előkészítő szakdolgozatot, érettségi projektmunkát és egyéb vizsgafeladatot – annak pontos leírásával – a beadási határidő előtt a vizsgaszabályzatban rögzített határidőre kell kiadni.

2.11. Projektoktatás

A tagintézmény vezetője évfolyamonként projektoktatást szervezhet.

2.12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban az osztálylétszámtól függően csoportbontásban tanítjuk a szakmai gyakorlati tárgyakat (a jogszabályban előírt csoportlétszámoknak megfelelően) valamint a pedagógiai programunk órahálóiiban kiemelt közismereti tárgyakat, illetve szükség szerint más tantárgyakat is (a fenntartó engedélyével). Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

2.13. Az iskola egészségnevelési elvei

2.13.1. Az iskolai egészségnevelési programban alkalmazható módszerek

Hagyományos felvilágosító tevékenység:

- egyfelől az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívja fel a figyelmet – általában elrettentő tartalmú információk bemutatásának eszközével –, másrészt megoldásként kínálja a helyesnek vélt egészségmagatartást,
- veszélye, hogy az ismeretek átadásának nem feltétele a hallgatóság aktív bevonása,
- tapasztalatok szerint az ismeretek ilyen módon történő átadása önmagában nem elegendő a viselkedés befolyásolására, hiszen a háttérben meghúzódó motivációk lényegesen erősebbek lehetnek,
- ebbe a csoportba tartoznak az iskolai felvilágosító előadások, a különböző időszaki kiadványok, brosúrák.

Rizikócsoporthoz megközelítés:

- korai szűrés eredményeként feltárt egészségi (nem fertőző betegség) problémákkal, avagy szociális helyzetük szempontjából veszélyeztetettek felmérése, majd a körükben végzett célzott egészségfejlesztő, betegség megelőző tevékenység,
- iskolai szinten ez valósul meg az orvosi vélemény alapján könnyített, vagy gyógytestnevelési foglalkozásokon részt vevő diákok esetében (differenciált testi nevelés).

Társas-érzelmi készségek fejlesztését fokozó beavatkozások:

- az érzelmi nevelést előtérbe helyező modell a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségeit nevezi meg az egészségkárosító magatartásformák kialakulásának háttéréként,
- ez a módszer lehetőséget biztosít résztvevői számára a szocializációra, a társas-kommunikációs készségek fejlesztésére,
- ilyenek például a serdülőkorú készségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások, amelyek a csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak,
- az önismeret fejlődésétől remélhetjük, hogy a diákok ellenállnak az egészségkárosító magatartásformáknak, nemet mondanak a káros szenvedélyeknek.

2.13.2. Feltételek, rendelkezésre álló eszközök

Tárgyi feltételek

Az iskolai egészségneveléshez szükséges tárgyi feltételek megfelelőek, mind műszaki téren (multimédiás szakterem, projektor, tv, videó/dvd/cd lejátszó...), mind pedig a prevenció szakanyagok szintjén (szakkönyvek, szemléltető anyagok, videó kazetták, dvd és cd lemezek). A későbbiekben szükségessé váló anyagok a taneszköz-fejlesztés évi beszerzéseivel tervezhetőek.

Órakeret

Az egészségneveléssel kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges órakeretet minden évfolyamon a biológia és az osztályfőnöki órák időkerete foglalja magába.

Személyi (humán) feltételek

Az egészségnevelési program megvalósításába bevonható, intézményi szinten jelenleg rendelkezésre álló humán erőforrás:

- az iskola biológia szakos tanárai,
- az osztályfőnöki munkaközösség vezetői és tagjai,
- mentálhigiénés (lelkigondozói) végzettséggel rendelkező pedagógus,
- bizonyos témaköröknél az ismeretátadás és a prevenció tevékenység elvégzéséhez szükséges külső szakemberek bevonása is, pl. iskolaorvos, védőnő, pszichológus, rendvédelmi szervek munkatársai, civil szervezetek szakemberei.

Módszerek

- játékok,
- közösségépítés,
- művészetek,
- programok.

2.13.3. Az iskolai egészségnevelés területei

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek/témáknak az iskola pedagógiai rendszerébe be kell épülnie. Ezen témák a következők:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- tanulási technikák, a tanulási környezet kialakítása,
- az idővel való gazdálkodás fontossága,
- a személyes válsághelyzetek felismerése és megoldási stratégiák ismerete,
- az egészséges táplálkozás ételminőségbiztonság,
- szenvedélybetegségek (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer-használat)
- szexuális felvilágosítás, párkapcsolatok, családtervezés, AIDS prevenció,

- a betegség és gyógyulást segítő magatartások, elsősegélynyújtás,
- személyi higiénia, testi-lelki egészség,
- személyes biztonság, balesetvédelem (iskola, közlekedés),
- testedzés, mozgás, egészséges testtartás,
- személyiségfejlődés elősegítése, önismeret, tanulási technikák,
- egészséges környezet (tanulási környezet, természethez való viszony).

2.13.4. Az iskolai egészségnevelés szinterei

Iskolaorvos, védőnő feladatai:

- iskola-egészségügyi feladatok ellátása,
- tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, kötelező szűrővizsgálatok lebonyolítása,
- tanulók elsősegélyben való részesítése,
- közreműködés a közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás-egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában, az iskola vezetésével egyeztetve,
- védőnői feladat még az iskolai egészségnevelésben való részvétel.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulóink (BTMN) és a sajátos nevelési igényű tanulóink (SNI) ellátásában, problémáik diagnosztizálásában, szakvéleményük elkészítésében az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények (EGYMI) helyi intézménye jár el.

Iskolai keretek közt megvalósuló egészségnevelési feladatok:

- biológia órákon: az egyes szervek, szervrendszerek működéséhez kapcsolódó egészségügyi vonatkozású részek, szexuális felvilágosítás, testi higiénia, elsősegélynyújtás,
- osztályfőnöki órákon: szenvedélybetegségekkel való foglalkozás, párkapcsolat, családtervezés, szexuális felvilágosítás,
- valamennyi tantárgy vonatkozásában: a tantárgyhoz kapcsolódó balesetvédelmi rendszabályok ismertetése az adott tantárgy első foglalkozásán történik,
- ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében, pl. reggeli torna, rendszeres és egészséges táplálkozás, illetve folyadékbevitel, az évszaknak megfelelő öltözködés,
- az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés, pl. az étrend összeállításában való részvétel, példamutató iskolai hatás,
- termék, folyosók, udvar, orvosi rendelő megfelelő kialakítása,
- pedagógusok, dolgozók személyes példamutatása,
- iskolai hirdető „egészség” rovatai,
- média, iskolaújság, faliújság, honlap (pl. aktuális téma önálló feldolgozása, tablókészítés, gyűjtőmunkák faliújságon történő megjelenítése),
- mindennapos (vagy tömbösített) testedzés programja, testnevelés óra (legalább heti 3 órarendi óra), sportkörök,
- természettudományos tanórák megtartása lehetőség szerint szaktanteremben történjen.

Tanórán kívüli foglalkozások egészségnevelési lehetőségei:

- ismeretterjesztő előadások, kiállítások,
- témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek
- szabadidős foglalkozások, nyári táborok,
- kirándulások, túrák (rendszeresen, egészséges környezetben),
- egészségnevelési akciók (pl. sportversenyek, rendezvények).

Tájékoztató fórumok:

- szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató (szülők felkészítése),
- szakmai tanácskozások, tréningek (tanárok felkészítése) – helyszíne lehet más intézmény is,
- kortárs segítők képzése (tanulók felkészítése) – szintere lehet az iskola vagy más képző intézmény.

2.13.5. Egészségnevelés a szakképzés területén

A jövő szakembereivel tudatosítani kell, hogy az ember termelő-fogyasztó tevékenysége során valamennyi földi szférában változásokat okoz. A változások csökkentéséhez bővíteni kell látókörüket, meg kell ismertetni a közvetlen és tágabb környezetük élő és élettelen elemeinek kölcsönös kapcsolatát. Ki kell alakítani az esztétikus környezet és egészséges életmód iránti igényt.

Tudatosítani kell a természeti és társadalmi környezet változásait az urbanizáció, az ipari termelés egészséget veszélyeztető hatásait.

Szakmai képzésükben ismerjék meg a környezetbarát anyagok, technológiák fontosságát.

Legyen természetes számukra a szelektív hulladékgyűjtés.

Feltétlenül tudatosítani szükséges, hogy felelősséggel tartozunk az emberi élet fennmaradásáért, saját utódainkért, születendő gyermekeinkért. A káros szenvedélyeket el kell kerülnünk, illetve meg kell előznünk kialakulásukat.

Célok:

- az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- takarékoskodás a vízzel és a villannyal,
- a tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat.

2.13.6. Az egészségneveléssel kapcsolatban megfogalmazott céljaink

Rövid távú céljaink:

- az egészségnevelési programunk feladatainak ellátására az egészségfejlesztésben képzett, többlet szakértelemmel rendelkező kollégát (egészségnevelő) kell megbízni – feladata az intézményi egészségnevelési feladatok koordinálása, irányítása, partnerkapcsolatok biztosítása, osztályfőnöki munka segítése (egyes témakörök feldolgozásában), külső szakemberek előadásainak szervezése, pályázatok készítése,
- egészségnevelésben szerepet vállaló kollégák szakirányú továbbképzésének biztosítása,
- minden tanulónk a 10. évfolyam végéig kapjon korszerű felvilágosító ismereteket a szexualitás és a szenvedélybetegségek témakörében, a „kényes” témáknál (pl. kábítószer-használat) külső szakemberek bevonásával,
- minden olyan prevenciós tevékenység támogatása, amely tanulóink egészségét szolgálja,
- egészségnevelési verseny szervezése.

Középtávú céljaink:

- személyi feltételek folyamatos fejlesztésével egészségfejlesztő team létrehozása (tagjai: az intézményvezetés egy tagja, egészségfejlesztésért felelős pedagógus, biológia szaktanárok, osztályfőnöki munkaközösség vezetője),
- iskolai egészségfejlesztési program teljes körű kiépítése a minőségfejlesztésben ismert PDCA ciklus ismerve alapján,
- intézményi helyzetfelmérés alapján (módszere: SWOT, kérdőív) a legfontosabb célok kiválasztása, majd ezek lebontása intézkedési (cselekvési) tervvé,
- a program megvalósítását folyamatos ellenőrzés és önértékelés kíséri, ami alapján a terv módosítható.

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- belső résztvevők: pedagógusok (szaktanárok és diákotthoni nevelők, különösen a hitoktatók és az osztályfőnökök), iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus,
- külső partnerek: gyermekjóléti szolgálat, családsegítő szervezetek, nevelési tanácsadó, sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők...

2.13.7. Gyógytestnevelés

A tanulók mozgásszegény életmódja miatt egyre több mozgásszervi, egészségi problémákkal küszködő tanulóval találkozunk, akik ennek következtében nem hagyományos testnevelés órán kell részt vegyenek, hanem könnyített vagy gyógytestnevelés órán. A gyógytestnevelés órák feladata a prevenció, a meglévő fizikai állapot megőrzése, javítás, illetve a rehabilitáció. Ezt a feladatot elkülönítve, az érintett tanulók számára külön szervezett gyógytestnevelés órák keretében lehet csak ellátni, hiszen a feladatok más jellegűek, mást kell végrehajtaniuk, más teljesítményt kell elérniük, mint egészséges társainak. Gyakorlatilag a gyógy testnevelő felügyelete és irányítása mellett személyre szabottan végzik a feladatokat. Ezzel megelőzzük fizikai állapotuk romlását, illetve az esetleges sérülések után gyorsabbá tehetjük felépülésüket.

2.14. Az iskola környezeti nevelési elvei

2.14.1. Helyzetkép, adottságok

Belső – maga az iskola

Tárgyi feltételek – tagintézményenként, telephelyenként eltérőek lehetnek:

- az iskola természeti környezete (csend, jó levegő, egyéb kedvező természeti adottságok megléte),
- mindennapos testedzés lehetőségei (tornaterem, udvar, sportpálya, kondi terem),
- lelki gyakorlatokhoz, igeliturgiákhoz alkalmas helyiség megléte,
- kulturális programokra alkalmas helyiség megléte,
- büfé, étkező, étel-ital automata helyi lehetőségei,
- építészeti szabványoknak, katasztrófavédelmi és egészségügyi előírásoknak való megfelelés,
- folyamatos felújítások teszik mind szebbé, komfortosabbá, élhetővé az épületeket,
- baleseti veszélyek nincsenek,
- tisztaság, higiénés viszonyok fontossága,
- friss levegő utánpótlás (szellőztetés), természetes nappali megvilágítás biztosítása.

Példamutató környezet:

- tanterem, folyosók növényekkel való ellátása,
- anyag és energiatakarékos, környezetbarát intézményműködtetés,
- pedagógusok, dolgozók személyes példamutatása,
- kerékpáros, gyalogos és tömegközlekedés igénybevitelével történő közlekedés ösztönzése,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- iskolai hirdetőtáblák „zöld” rovatai.

Megvalósult környezeti nevelési tevékenységek:

- előadások, múzeumlátogatások, kirándulások, túrák, sportfoglalkozások, versenyek szervezése vagy azokon való részvétel,
- természetjáró séták tudatos és ismereteket közlő alkalmi, élővilág megfigyelése, geológiai megfigyelések, projektek.

Külső – a település és a régió helyi értékei

Az iskolára fontos szerep hárul a környezetében található értékek megismertetésében, bemutatásában.

Fontosnak tartjuk az adott tagintézményt magába foglaló megye, illetve a főváros történetének, természeti szépségeinek és néprajzi értékeinek bemutatását, aminek megvalósulása tanórai kereteken belül, illetve azon kívül (szakkör, kirándulás) egyaránt történhet.

Az országos feladatot ellátó intézmény tagintézményei és telephelyei közötti széles együttműködés érdekében ajánlatosnak tartjuk egymás lakókörnyezetének és az egyes régióknak a megismerését is.

Erőforrások

Humán erőforrás:

- a környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki, különösen, hogy a résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is,
- a pedagógusok kidolgozzák és a tantárgyakba építve tanítják az egyes környezeti tartalmakat (a tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg),
- különösen a természettudományos tantárgyakban van sok lehetőség, de mellette az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példát mutasson a tanulók számára,
- az osztályfőnöki munkaközösség koordinálása mellett az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozása osztályközösségi szinten történik, ahol lehetőség van az aktualitások azonnali megbeszélésére,
- a közvetlen környezet (osztályterem) szépítése, dekorálása is az egyes osztályközösségek szintjén realizálódik,
- az adminisztratív és a technikai dolgozók támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával (adminisztráció, pénzügyi és pályázati elszámolások), ezen kívül biztosítják a programok tárgyi feltételeit,
- a tanulók a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el,
- fontos feladatunk, hogy kialakítsuk a tanulóknak a környezet tisztaságára való igényt, ezért bevonjuk őket környezetük szépítésébe, tisztán tartásába (tavaszi nagytakarítás, ügyeleti rendszer),
- az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése,
- fontos, hogy a szülők is megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetíteni kíván,
- fontos a szülők szerepe azért is, mert az egyes külső helyszínen megvalósuló környezeti nevelési programok (pl. múzeumlátogatások, kirándulások) anyagi fedezetét a családok maguk biztosítják,
- külső résztvevők, pl. szakemberek, környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek,
- külső intézményekkel, civil és egyházi szervezetekkel sokoldalú kapcsolatok építhetők ki,
- különböző intézmények (múzeumok, kiállítóhelyek, nemzeti parkok...) meglátogatása, szakmai előadások szervezése színesebbé, tartalmasabbá teszi a környezeti nevelést,
- pályázati kiírásokkal, szakmai anyagok küldésével is több intézmény és szervezet segíti munkánkat.

Technikai felszereltség, taneszközök:

- iskolánk technikai felszereltsége (számítógépterem a tanulók számára is elérhető Internet hozzáféréssel, korszerű IKT eszközök, digitális ismerethordozók, könyvtár környezet-/természetvédelmi tárgyú könyvekkel) a környezeti nevelés célrendszerének megfelelő.

2.14.2. Jövőkép – alapelvek és célok

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósulását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

Általános célok és értékek:

- elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát (NAT),

- kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé,
- érzékennyé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt,
- bekapcsolni az intézményt a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- képessé tenni a tanulókat arra, hogy személyes tapasztalataik alapján együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Pedagógiai célok:

- általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- rendszerszemléletre nevelés,
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése,
- környezetetika hatékony fejlesztése,
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- tapasztalatokon alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- tolerancia és segítő életmód kialakítása,
- környezettudatos magatartás és életvitel kialakításának segítése,
- állampolgári – és egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése,
- egészséges életmód igényének kialakítása, ehhez szükséges technikák és módszerek elsajátítása,
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése,
- problémamegoldó gondolkodás, döntőképesség fejlesztése,
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése,
- vitakészség, kritikus véleményalkotás, kommunikációs kultúra fejlesztése.

2.14.3. Konkrét célok és feladatok

Rövid távú céljaink:

- a már megvalósult, illetve folyamatosan végzett tevékenységek mellett a következő területeken kívánunk új, rövid távú célokat megfogalmazni a környezeti nevelési program megvalósulásának érdekében,
- szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre, a hétköznapi környezeti problémák megjelenítésére,
- tanulók bevonása a környezetvédelemmel kapcsolatos témák feldolgozásába (kiselőadás),
- kétszintű érettségi vizsga környezetvédelmi vonatkozású témáira, kérdéseire való felkészítés,
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában,
- multimédiás módszerek alkalmazása a szakórákon,
- intézmény technikai, tárgyi felszereltségének javítása, szakkönyvek, folyóiratok, videóanyagok, dvd-k, cd-k beszerzése,
- interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet),
- tanórán kívüli előadások, élménybeszámolók szervezése,
- pedagógus továbbképzés támogatása a környezeti nevelés ismeretanyagának, módszertanának elsajátítására, bemutatására,
- az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése (szelektív hulladékgyűjtés, pedagógusok és alkalmazottak személyes példamutatása, tanulók bevonása a dekoráció készítésébe, tantermek, folyosók, udvar tisztaságának következetes védelme),
- kiemelt feladat a vizesblokkok tisztaságának, alapvető higiéniai feltételeinek biztosítása.

2.14.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Hagyományos tanórai foglalkozások keretében az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségeit az alábbiakban foglaljuk össze.

Magyar nyelv és irodalom:

- a tanulók ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását,
- a tanulók ismerjenek meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket),
- a tanulók ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását,
- a tanulók legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre,
- erősödjön a tanulók esztétikai, erkölcsi érzékenysége,
- a tanulók tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére,
- a tanulók törekedjenek a szakmai nyelv igényes, színes, pontos használatára írásban és szóban egyaránt,
- a tanulóknak alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség,
- a tanulóknak növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával.

Történelem:

- a tanulók értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- a tanulók tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- a tanulók ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- a tanulók legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül,
- a tanulók értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Idegen nyelv:

- a tanulók váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- a tanulóknak alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben,
- a tanulóknak fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika:

- a tanulók váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,
- a tanulók legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni,
- a tanulók logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön,
- a tanulók tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait,
- a tanulók váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- a tanulók ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- a tanulók legyenek képesek reális becslésekre,
- a tanulók tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni,
- a tanulóknak alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás,
- a tanulóknak alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Biológia, természetismeret:

- a tanulók ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- a tanulók ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet,
- a tanulók legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően,
- a tanulók ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat,
- a tanulók legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére,
- a tanulók sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat,
- a tanulóknak alakuljon ki ökológiai szemléletmód,
- a tanulóknak alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.

Fizika, természetismeret:

- a tanulók váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,
- a tanulók ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- a tanulók ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- a tanulók tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra,
- a tanulók mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,
- a tanulók ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá,
- a tanulók ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

Kémia, természetismeret:

- a tanulók rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- a tanulók törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- a tanulók legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- a tanulók ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére,
- a tanulók ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától,
- a tanulók értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Földrajz, természetismeret:

- a tanulók érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- a tanulók értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodás módjukat, világszemléletüket,
- a tanulók értsék meg, hogy a társadalom a földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet,
- a tanulók ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- a tanulók ismerjék, szeressék és őrizték a természeti és az épített környezet szépségeit,
- a tanulóknak a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény,
- a tanulóknak alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére,
- a tanulóknak fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

Informatika (számítástechnika, könyvtárhasználat):

- a tanulók legyenek képesek az interneten, illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- a tanulók legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- a tanulók ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket,
- a tanulók használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre,
- a tanulók ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait.

2.14.5. Tanórán kívüli programok

A nem hagyományos tanórai formák között elsőként az osztálykirándulásokat, tanulmányi kirándulásokat, múzeumlátogatásokat kell megemlítenünk. A 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 33. § (1) *bk* pontja szerint a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó, a minden tanuló számára előírt tananyag megismerését, feldolgozását, a mindennapi testedzést szolgáló, intézményen kívüli kulturális, művészeti, sport- vagy más foglalkozás, kirándulás, erdei iskola térítésmentesen biztosított köznevelési közfeladat. Mivel költségvetésünkben az osztálykirándulások, tanulmányi kirándulások, múzeumlátogatások megvalósítására nincs elkülönített forrás, amennyiben ennek anyagi vonzata van, úgy az ezeken való részvétel nem lehet kötelező!

Egyéb tanórán kívüli programok:

- környezet- és természetvédelmi versenyekre való felkészülés,
- pályázatokon, különféle akciókon való részvétel,
- természetjáró szakkör működtetésének lehetősége,
- jeles napok megünneplése kiállításokon, plakátokon, akciókban, előadássorozatok szervezésével,
- Föld napjának megtartása,
- nemzetközi GLOBE-programban való részvétel,
- látogatás múzeumba, állatkertbe, arborétumba, botanikus kertbe, nemzeti parkba...

2.14.6. A környezeti nevelésben használható módszerek

A környezeti nevelésben felhasználható módszerek tárháza igen széles, ami abból is adódik, hogy nagy a szerepe a tanórán kívüli tevékenységeknek. A tanórákon használt hagyományos tanítási módszereken – frontális munka, előadás, csoportmunka, kiselőadás – kívül nagyon fontos az élmény- és tevékenység alapú, érzékenyítő, interaktív módszerek minél sokoldalúbb alkalmazása.

Játékok

- szituációs,
- dráma,
- memóriafejlesztő,
- kombinációs,
- ráhangolást segítő,
- kapcsolatteremtést segítő.

Modellezés

- hatásvizsgálatok,
- rendszermodellezés,
- prognosztikus, előrejelző.

Riport módszer

- kérdőíves felmérés,
- direkt riportok.

Projekt módszer

- analízis,
- akció projektek (pl. savas eső mérése),
- Globe.

Terepgyakorlatok

- terepgyakorlatok, térképkészítés,
- egyszerű megfigyelések,
- célzott megfigyelések, mérések,
- táborok,
- "iskolazöldítés".

Aktív, kreatív munka

- természetvédelmi és fenntartási munkák,
- madárvédelmi feladatok,
- rekonstrukciós munkák,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- rend- és tisztasági verseny,
- pályázatok, versenyek,
- kiállítás rendezése,
- újság készítése,
- kutatómunka.

Közösségépítés

- csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében.

Művészi kifejezés

- műalkotások, rajz, film, fotó, zene,
- népművészet,
- színdarab, vers, próza,
- esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése,
- a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén.

Kommunikáció

Az iskolán belüli és iskolán kívüli kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak. Részben azért, mert az információhiány is gyakran oka a környezetkárosító tevékenységnek, de még ennél is fontosabb, hogy a környezeti nevelési programot tervezni és megvalósítani is csak közösen, a pedagógusok / nem pedagógus dolgozók/ tanulók szoros együttműködésével lehet. A lehetőségeket kihasználva a szülőket is be kell vonni, érdekeltté kell tenni az iskolai célok elérése érdekében, hiszen az iskolai élet környezetbarátta alakítása közügy, minden iskolahasználó közös érdeke.

Fontos, hogy tanulóink nyitottak legyenek a környezeti problémákat feldolgozó rádió- és televíziós hírekre, olvassanak ilyen témájú cikkeket napilapokban és tudományos folyóiratokban. Legalább ilyen fontos, hogy a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudjanak eligazodni, az értékes információkat meg tudják különböztetni az értéktelentől.

2.15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A Szent Benedek Általános Iskola, Középfokú Művészeti Iskola és Kollégium fontos célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. További célja, hogy az iskola hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulóinak fejlesztését, valamint minél szélesebb körű támogatását megalapozza. Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy társadalmi környezetük adottságai miatt a közoktatásban hátránnyal induló diákoknak segítsünk. Úgy gondoljuk továbbá, hogy a szegényekkel, idegenekkel és kizsároltakkal vállalt szolidaritás tanítása nélkül egyáltalán nem képzelhető el a kereszténység alapvető értékeinek átadása. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, továbbá kisebbségi diákok

felsőoktatásba való bejutását pályázati úton is támogatjuk. A tanulók egyéni fejlesztésben részesülnek; kiemelten a tanulási részképességek területén és a tantárgyi-, illetve kompetencia területeken. A tanulást támogató fejlesztések egyaránt kiterjednek a lemorzsolódás csökkentésére és a tehetséggondozásra. A családokkal rendszeresen kapcsolatot tartanak a mentortanárok, hiszen fontos cél a szülőkkel való intenzív kapcsolattartás, a jó kommunikáció kialakítása és ápolása.

A TÁMOP 3.3.10. számú projekteken több tanévre vonatkozóan részt veszünk.

Fő esélyegyenlőségi területek

- családbarát munkahelyi körülmények megteremtése, erősítése,
- nemek közötti egyenlőség erősítése⁴,
- fogyatékos személyek életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javítása⁵,
- roma emberek életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javítása⁶,
- 800/2008/EK rendelet alapján hátrányos helyzetű munkavállalók esélyeinek javítása⁷.

2.16. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A jutalmazás és a fegyelmezés elveit iskolánk szervezeti és működési szabályzat részletezi.

2.17. Hittan oktatás

Az iskolába való jelentkezéssel a tanuló tudomásul veszi, hogy az iskola fenntartója a Pannonhalmi Főapátság.

A hittan oktatás a fenntartó által jóváhagyott, a tanulókra aktualizált és optimalizált tematika alapján történik.

Az iskola diákjaitól elvárja a keresztény értékek tiszteletben tartását és a bencés szellemiségre való nyitottságot.

Az iskola tanulója tudomásul veszi, hogy az intézmény arculatának ugyanúgy meghatározó eleme az alapvető keresztény értékek melletti síkra szállás, mint a magas színvonalú oktató munka. A bencés iskola elismeri a más világnézetekben rejlő értékeket. Ezzel együtt vallja meggyőződéssel a keresztény értékek pozitív életalakító erejét, különösen is azokat, amelyek Szent Benedek óta meghatározóak a bencés közösségben. Ezen értékeket minden tanítási órán, de különösen is a kereszténységbe bevezető kurzusukon képviseli, melyek látogatása – a többi órához hasonlóan – kötelező.

Az iskola bencés szellemisége elsősorban azon szellemi és erkölcsi értékek alapján nyugszik, melyeket a kereszténység alapvető értékeiként ismerünk, s amelyek Jézus Krisztus alakjában jelennek meg tökéletes formában, ahogy a Bibliában az ő tanítását összefoglaló evangéliumok megfogalmazzák.

Szent Benedek követői – a bencések – mindezen értékek közül kiemelten fontossként kezelik azokat, amelyek immár körülbelül 1500 éve kipróbált, meghatározó alakítói a bencés közösségeknek. A keresztény tanítás szerint az embernek alapvető meghatározottsága, hogy Isten teremtményeként él a világban, sőt a Biblia üzenete szerint Isten saját képére és hasonlatosságára alkotta az embert. Ez adja minden ember méltóságát, s így a másik ember és az élet tiszteletére vezet.

Jézus Krisztus alakjában a gondviselő Isten egyedülálló módon mutatta meg tervét az ember kiteljesedésére. Az emberré lett Isten minden eddiginél szorosabb sorsközösséget vállalt az

⁴ A közalkalmazottakra és a közoktatásban résztvevő tanulókra megfogalmazott intézkedés.

⁵ A közalkalmazottakra és a közoktatásban résztvevő sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos intézkedés.

⁶ A közalkalmazottakra és a közoktatásban résztvevő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos intézkedés.

⁷ A fő esélyegyenlőségi célcsoportok mellett más, kisebb létszámú csoportok, ún. hátrányos helyzetű munkavállalók társadalmi és munkaerő-piaci részvételét is elő kívánjuk segíteni.

emberekkel, s tanításával egy teljes és boldog élet lehetőségének módját mutatta meg. Ez a teljes élet azonban épp az egyszerűségben, az anyagi javaktól való függetlenedésben és a felelősség- és áldozatvállalásban valósult meg.

Jézus Krisztus élete és tanítása számunkra olyan módját mutatja meg az emberi életnek, mely élhető a mi hétköznapjainkban is, és békére, örömré, kiteljesedésre vezet.

A Bencés Rend másfél évezredes tapasztalata arra utal, hogy ez az evangéliumi életforma képes éltetni és építeni a közösséget, legyen az akár egy iskolai-, családi- vagy egy szerzetesközösség. Ezen életforma megvalósítása által törekszünk, iskoláinkban megvalósítani a bencések jelmondatát, amely a boldog emberi élet, az ebben való állandó munkálkodás és kiteljesedés vágyát fogalmazza meg: *Pax et Gaudium – Béke és Öröm.*

3. Szakképzési szakmai programok

Iskolánk az Országos Képzési Jegyzékben szereplő iskolai rendszerű szakképzésben oktatható szakképesítések, valamint szakképesítés-ráépülések tekintetében a szakképzésért felelős miniszter által kiadott 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről mellékleteit képező szakképzési kerettanterveket és a 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről mellékleteit képező szakképzési és HÍD szakképzési kerettanterveket használja.

A tagintézmények a szabadon tervezhető órakeret felhasználásáról – a fenntartó jóváhagyásával – helyi szinten döntenek. Az órakeret felhasználását a pedagógiai program Függelékében tüntetik fel.

Az egyes tantárgyak részletes fejlesztési céljait, területeit, követelményeit, nevelési céljait és kulcskompetenciáit, valamint a tematikus egységek tartalmának részletes kifejtését a tagintézmények munkaközösségei által – a kerettanterv alapján – kidolgozott helyi tantervek tartalmazzák.

4. Záró rendelkezések

A pedagógiai program hatálya

- területi hatálya kiterjed: székhelyre, telephelyekre és gyakorlati oktatási helyekre,
- személyi hatálya kiterjed: az intézmény diákjaira, pedagógusaira, egyéb alkalmazottaira, és valamennyi szolgáltatását igénybe vevőre.

Hatályba lépés ideje

- 2018. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben, az Nkt. rendelkezései szerint.

A pedagógiai program érvényessége és felülvizsgálata

- jelen pedagógiai program a fenntartó által történő visszavonásig érvényes,
- a pedagógiai programot legalább négyévente teljes egészében felül kell vizsgálni,
- a program módosítására jogosult: fenntartó, főigazgató, legalább a nevelőtestület 75 %-a,
- a pedagógiai programot módosítani ugyanolyan eljárással lehet, mint ami szerint most azt bevezetjük.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- az iskola programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető,
- egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve helyeken tekinthető meg:
 - fenntartónál,
 - iskola irattárában,
 - főigazgatónál,
 - igazgatóknál (tagintézmény-vezetőknél),
 - honlapon.

A pedagógiai program az alapfokú művészetoktatásra, az alapfokú és az általános középfokú oktatásra, a szakgimnáziumi és a szakközépiskolai szakképzésre, a Köznevelési és Szakképzési Hídprogram keretében folyó oktatásra, a felnőttoktatásra, az SNI tanulók integrált oktatására, valamint a két tanítási nyelvű oktatás irányelvére vonatkozó hatályos jogszabályokkal együtt alkalmazható.

Pannonhalma, 2018. május 2.

A 2017. szeptember 1-jétől érvényes pedagógiai program 4. Záró rendelkezések értelmében a tagintézmények nevelőtestületei (a diákönkormányzat és a szülői közösség véleményének kikérésével) – külön jegyzőkönyv szerint – elfogadták a többcélú köznevelési intézmény pedagógiai programjának módosítását és 2018. szeptember 1-jétől történő bevezetését.

főigazgató

A Szent Benedek Általános Iskola, Középfokú Művészeti Iskola és Kollégium pedagógiai programját a Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság egyházi köznevelési intézményfenntartó képviselőjében a 2018/2019. tanévtől jóváhagyom.

fenntartó

FÜGGELÉKEK

1. függelék

A Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium órahálói

1.1. Székhely órahálói

1.2. Pannonhalmi Tagintézmény órahálói

1.3. Miskolci Tagintézmény órahálói

1.4. Budapesti Tagintézmény órahálói

1.5. Szegedi Tagintézmény órahálói

1.6. Budaörsi Tagintézmény órahálói

1.7. Balatonfüredi Tagintézmény órahálói

1.8. Kiskunfélegyházi PG Tagintézmény órahálói

1.9. Szegedi School of Business Tagintézmény órahálói